

Konjunkturbarometer

vår 2001

ARENABILAG

Verdiskapningen av oppdrettsnæringen
i Nord-Norge

SpareBank 1 Nord-Norge

www.snn.no

Utviklingen i Nord-Norge

et felles ansvar3

Sammendrag3

Utviklingen i norsk økonomi4

Utviklingen i Nord-Norge9

 Primærnæringene9

 Industrien11

 Bygge- og anleggsvirksomheten.....14

 Kraftforsyning16

 Offentlig forvaltning17

 Privat tjenesteyting.....18

Befolkningsutvikling og

arbeidsmarked21

Fylkesvis sammenfatning.....25

Eventuelle henvendelser vedr.
konjunkturbarometeret bes rettet til:

SpareBank 1 Nord-Norge
Storgt. 65
9298 Tromsø
Telefon 77 62 20 00
Telefax 77 65 52 11

Produksjon:
Fagtrykk Idé AS, Tromsø
Forsidefoto: Eksportutvalget for fisk

Etter en ti-års periode med kontinuerlig vekst og dermed økt sysselsettingsgrad merkes nå effekten av et stramt arbeidsmarked. Flere bedrifter melder nå om problemer med å skaffe seg kompetent arbeidskraft. Problemet er klart mest synlig i distriktene. Denne mangelen på kompetent arbeidskraft vil med stor sannsynlighet bli forsterket i tiden som kommer. Som resultat av utflytting og lave fødselstall viser aldersgruppen 16–44 år en årlig nedgang på ca 2000 personer. Det er en sentral utfordring for de nordnorske bedriftene å være attraktiv nok slik at kompetanseproblemet ikke forsterker utviklingen i landsdelen i retning av filialisering.

I arenabilaget belyses verdiskapningen av oppdrettsnæringen i Nord-Norge. Oppdrettsnæringen inkludert oppdrett av nye arter er pekt på som fremtidens viktigste næring både for landet som helhet og for Nord-Norge. Analysene viser at oppdrettsnæringen i 1999 utgjorde bare 0,5% av den

totale sysselsettingen. 1,3% av den totale verdiskapningen. Dersom indirekte virkninger hensynstas blir effekten 5,5% av produksjonsverdien. Sistnevnte viser at næringen er viktig for landsdelen, men at vi ikke kan forvente at oppdrettsnæringen har betydelige effekter på sysselsettingen og bosettingsmønsteret. Næringen er svært kapitalintensiv og lite arbeidsintensiv, noe som tilsier at fokus må rettes på eierskapet dersom vi har mål om å beholde verdiskapningen i landsdelen. Dette innebærer at de kapitalkilder som er tilgjengelig i landsdelen bør innta en aktiv holdning til denne næringen. Det bildet som vi kan se konturene av i dag viser at landsdelens bedrifter, riktignok med noen unntak i for liten grad satser innenfor oppdrettsnæringene.

Tromsø, 20. april 2001
 Hans Olav Karde (sign.)
 Adm. direktør

SAMMENDRAG

UTARBEIDET AV STATISTISK SENTRALBYRÅ

Nord-Norge tok del i den forholdsvis moderate oppgangen som fant sted i norsk økonomi i løpet av 2000. Fortsatt vekst i oppdrettsnæringen, økt boligbygging og økte investeringer i privat tjenesteyting i Troms og Finnmark dro spesielt i positiv retning. Den tradisjonelle vareeksporten og husholdningenes forbruk ga også vekstimpulser, men utviklingen innen begge disse områdene ble noe svakere enn tidligere lagt til grunn. Aktiviteten i offentlig sektor økte også bare moderat i fjor. En forholdsvis svak utvikling i fiske og fangst, fiskeforedlingsindustrien, produksjon av vareinnsats og investeringsvarer og anleggsvirksomheten bidro til å dempe veksten i Nord-Norge. Nedgang i byggevirk-somheten i Nordland bidro også negativt.

Den økonomiske oppgangen ga seg utslag i arbeidsmarkedet, og sysselsettingen i landsdelen utviklet seg mer positivt enn for landet som helhet. Det er særlig Troms som kan vise til vekst i sysselsettingen, som i første rekke gjorde seg gjeldende i privat tjenesteyting og offentlig forvaltning. I primærnæringene og industrien gikk sysselsettingen fortsatt ned. Med unntak av Nordland hvor arbeidsledig-heten gikk litt opp, økte sysselsettingen på linje med arbeidsstyrken slik at arbeidsledigheten holdt seg noenlunde uendret. En noe bedre utvikling på arbeidsmarkedet i Nord-Norge enn i sør har trolig vært en medvirkende årsak til at den sterke netto utflyttingen fra landsdelen de siste årene har blitt klart redusert. Sammen med netto innflytting fra utlandet og fødselsoverskudd bidro dette til

vekst i folketallet i 1999 og om lag stabilt folketall i 2000 etter en betydelig nedgang fram til og med 1998. Folketallet i Nordland gikk imidlertid ned i fjor, mens det økte i Troms.

Utviklingen i 2001 kan også bli forholdsvis moderat, men økonomien i både Nord-Norge og landet som helhet ventes etter hvert å vokse noe raskere igjen. En forventet positiv utvikling i metallindustrien vil virke gunstig i Nordland i år og til neste år, men stor usikkerhet om den internasjonale konjunktur-utviklingen er av klar betydning. Det rår også en stor usikkerhet om utviklingen i fisket og fiskeforedlingsindustrien. I anslagene for i år er det lagt til grunn en nedgang i fisket, men likevel en gunstig utvikling i konsumvare-industrien. Fortsatt vekst i oppdrettsnæringen vil komme hele landsdelen til gode, og økte boliginvesteringer vil bidra positivt i Troms og Finnmark. En klar økning i realrentenivået gjennom 2000 og 2001 bidrar til å dempe veksten i husholdningenes forbruk, men litt sterkere forbruksvekst til neste år kan gi positive impulser for privat tjenesteyting. Veksten i offentlig konsum kan derimot ta seg opp i år som følge av myndighetenes satsning på å øke omfanget av de kommunale velferdstjenestene. Sysselsettingen i landsdelen ventes å vokse litt sterkere enn arbeidsstyrken både i 2001 og 2002 slik at arbeidsledigheten kan gå svakt ned. Folketallet ser ut til å stabilisere seg for landsdelen som helhet, men med fortsatt økning i Troms og nedgang i Nordland.

HOVEDTREKK

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) bekrefter det tidligere inntrykket at 2000 ble et konsolideringsår for norsk økonomi. BNP for Fastlands-Norge økte med 1,8 prosent i fjor, etter en vekst på 0,8 prosent året før. Mer enn 1/3 av veksten i fastlandsøkonomien i fjor kan imidlertid føres tilbake til sterk oppgang i produksjonen i kraftforsyningen på grunn av en gunstig nedbørssituasjon. Også sysselsettingen utviklet seg moderat, med en vekst på 1/2 prosent på årsbasis. Ledigheten holdt seg imidlertid lav, og det var betydelig stramhet i deler av arbeidsmarkedet. Dette bidro til at kostnadsveksten fortsatte, men i et mer moderat tempo enn i de foregående årene. Til tross for sterk vekst i oljeinntektene var finanspolitikken nøytral, mens pengepolitikken ble lagt om i kontraktiv retning. Den sterke veksten i oljeprisen gjennom de to siste årene bidro til rekordhøye overskudd i stats- og utenriksregnskapet, og overskuddet på driftsbalansen nærmet seg 200 milliarder kroner.

Bildet som tegner seg av norsk økonomi ved inngangen til 2001 må sies å være meget gunstig. Etter konsolideringsårene 1999 og 2000 ventes norsk økonomi nå å vokse noe raskere igjen, om lag på linje med trenden. Til tross for litt lavere oljepriser og en svakere dollar, vil utenriksøkonomien fortsatt vise store overskudd. Inflasjonen ventes gradvis å falle til et nivå som ikke avviker mye fra inflasjonen hos handelspartnerne. Det samme kan skje med lønnsveksten i 2002. Det er imidlertid ikke vanskelig å peke på andre forutsetninger enn de vi har lagt til grunn som kan endre dette bildet. Dersom det blir et kraftig internasjonalt tilbakeslag, kan det føre til en mer markert nedgangskonjunktur i Norge. Ikke minst kan dette skje dersom virkningene på oljemarkedet og norske investeringer etter hvert skulle bli betydelige. De store oljeinntektene kan også tenkes å lede til en mer ekspansiv finanspolitikk gjennom skattelettelser eller utgiftsøkninger, som vil føre til at inflasjonen og kostnadsveksten ikke kommer ned på linje med utviklingen hos handelspartnerne.

Vekst norsk økonomi 2000

Vekst fremover

Makroøkonomiske hovedstørrelser 2000–2002. Regnskap og prognoser.

Prosentvis endring fra året før der ikke annet fremgår

	Regnskap 2000	Prognoser 2001	2002
Realøkonomi			
Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner	2,1	1,6	2,7
Konsum i offentlig forvaltning	1,4	2,3	1,9
Bruttoinvesteringer i fast kapital	-2,7	-1,7	1,9
– oljevirkosomhet	-26,6	0,0	7,4
– Fastlands-Norge	3,5	-0,8	0,6
– bedrifter	2,9	-1,6	-1,6
– bolig	10,7	6,3	9,5
– offentlig forvaltning	0,0	-4,3	-1,2
Eksport	2,8	4,0	3,4
– tradisjonelle varer	3,0	2,3	5,2
Import	1,2	2,6	5,0
– tradisjonelle varer	2,4	2,4	4,3
Bruttonasjonalprodukt	2,2	1,6	1,8
– Fastlands-Norge	1,8	1,1	1,8
Arbeidsmarked			
Sysselsatte personer	0,4	0,6	0,4
Arbeidsledighetsrate (nivå 1)	3,4	3,5	3,6
Priser og lønninger			
Lønn per normalårsverk	4,3	4,3	3,8
Konsumprisindeksen	3,1	2,5	1,4
Realpris, bolig	10,4	2,9	7,6
MEMO			
Husholdningenes sparerate (nivå 2)	6,3	7,6	8,3
Pengemarkedsrente (nivå)	6,6	7,1	6,1
Gjennomsnittlig lånerente (nivå 3)	8,1	8,9	8,1

- 1) Antall arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken i hht. SSBs arbeidskraftundersøkelse AKU.
- 2) Husholdningenes sparing i prosent av disponibel inntekt.
- 3) Husholdningenes lånerente i private finansinstitusjoner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

FORHOLDSVIS SVAK UTVIKLING I DEN TRADISJONELLE VAREEKSPORTEN

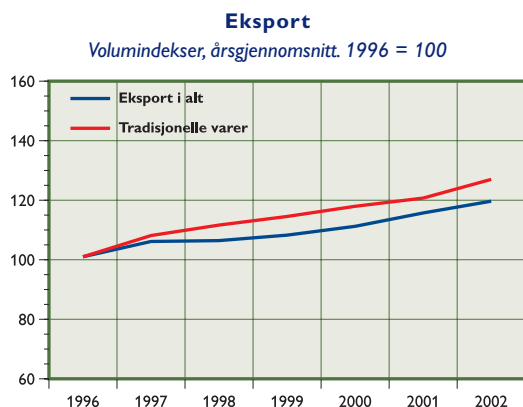
Eksporten av tradisjonelle varer økte med 3 prosent i 2000, om lag på linje med resultatet for de foregående to årene. Vekstbidragene fra denne delen av etterspørselen har dermed i flere år vært klart svakere enn på midten av 1990-tallet, til tross for sterk vekst i markedene for norske eksportprodukter. Den relativt svake utviklingen i tradisjonell eksport i fjor innebærer at norske eksportører tapte markedsandeler for fjerde år på rad. Det er nærliggende å se dette i sammenheng med utviklingen i relative timelønnskostnader. Eksportvolumet av olje og naturgass økte noe i fjor, etter to år med svak nedgang. Målt i norske kroner gikk prisene på tradisjonelle eksportvarer sterkt opp fra 1999 til 2000. Det var særlig utviklingen i prisene på metaller og raffinerte oljeprodukter som trakk opp.

Det ventes lavere BNP-vekst hos Norges handelspartnerne i 2001, og dette kan vedvare i 2002. Utviklingen har i første rekke sammenheng med avdempingen av den økonomiske veksten i USA, men også noe redusert aktivitets-

Vekst tradisjonell vareeksport

vekst hos andre av våre handelspartnere. Markedsveksten kan likevel komme opp i 8,6 prosent i år og 7,3 prosent neste år. Den relativt høye kostnadsveksten de siste årene tilsier imidlertid at norsk eksport av tradisjonelle varer vil øke klart mindre enn markedsveksten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

SMÅ ENDRINGER I FASTLANDS-INVESTERINGENE

Investeringene i fastlandsøkonomien tok seg sesongjustert noe opp gjennom de to siste kvartalene av 1999 og de to første kvartalene av 2000. Selv om denne etterspørselskomponenten viste nedgang igjen i annet halvår i fjor, ga fastlandsinvesteringene likevel et positivt bidrag til samlet etterspørsel, året sett under ett. Utviklingen i investeringene i offentlig forvaltning og industri og andre vareproduserende næringer trakk veksten ned, mens investeringene i bolig og i andre private tjenesteytende næringer viste til dels sterk oppgang. Moderat vekst i fastlandsøkonomien bidrar til at vi forventer små endringer i investeringsnivået i tiden fremover.

Investeringene i offentlig forvaltning kan fortsette å falle, mens boliginvesteringene bidrar positivt. For industrien indikerer den siste investeringsundersøkelsen publisert i mars i år at industriinvesteringene i verdi kan øke med 8 prosent i forhold til 2000. Store prosjekter i metallindustrien og nærings- og nytelsesmiddelindustrien er hovedårsaken til økningen.

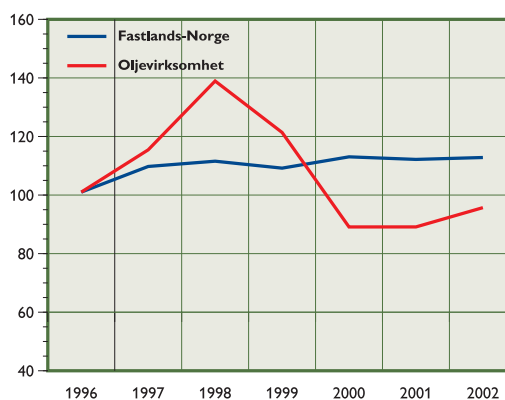
Petroleumsinvesteringene viste i fjor sterk volumnedgang for annet år på rad, og ifølge foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet er nedgangen på årsbasis anslått til 26,6 prosent. Nedgangen etter 1998 er særlig markert for feltutbygging, landvirksomhet og

rørtransport, mens investeringene i felt i drift har økt i perioden. Det er fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til investeringsutviklingen i 2001 og 2002. Trolig vil det komme en gradvis investeringsøkning gjennom året og inn i neste år. Ifølge Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse utført i 1. kvartal i år er investeringene i 2001 anslått til 48,3 mrd. kroner, mot 53,6 mrd. kroner som var det endelige tallet for 2000. Erfaringsvis under vurderer anslag fra 1. kvartal i investeringsåret nivået på investeringene. Dette taler for om lag uendrede investeringer fra 2000 til 2001 regnet som årsgjennomsnitt og i verdi. Ifølge SSBs anslag fra februar i år er det lagt til grunn at de samlede investeringene i petroleumsvirksomheten i volum kan øke med vel 7 prosent i 2002. Sammenlignet med 2000 kan investeringene i feltutbygging gå klart ned, mens det ventes om lag tilsvarende økning i investeringene i felt i drift.

Investeringer fremover

Bruttoinvesteringer i fast realkapital
Volumindekser, årsgjennomsnitt. 1996 = 100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

OM LAG KONJUNKTUR-NØYTRAL FINANSPOLITIKK

Finanspolitikken for 2000 må betegnes som noenlunde konjunkturnøytral. Det samme gjelder for det vedtatte økonomiske opplegget for 2001. Prisimpulsene fra finanspolitikken vil imidlertid bli betydelige som følge av omleggingen av merverdiavgiften med økt generell sats fra 1. januar i år, innføring av moms på tjenester fra 1. juli kombinert med halvert matmoms. I tillegg kommer redusert bensinavgift i to omganger samt økt elektrisitetsavgift. Offentlig konsum anslås å vokse med i overkant av 2 prosent i år.

Vekst offentlig konsum 2001

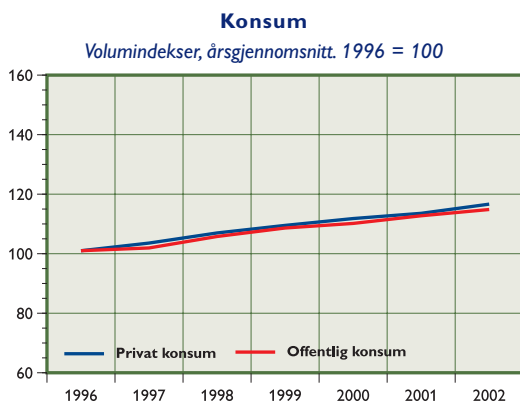

Investeringer Fastlands-Norge

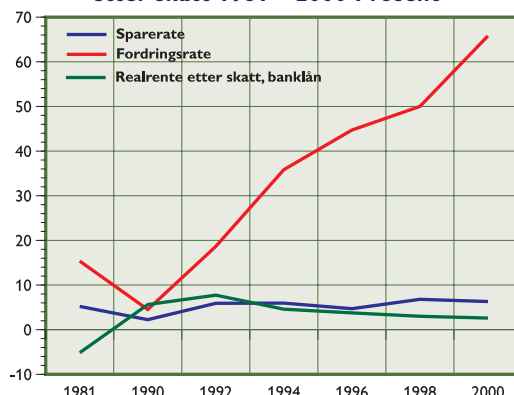
Petroleumsinvesteringer 2000

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Sparerate, netto fordringsrate og realrente etter skatt 1981 – 2000 Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

NOE HØYERE VEKST I HUSHOLDNINGENES FORBRUK

Foreløpige regnskapstall antyder at husholdningenes forbruk vokste litt sterkere enn inntektene i fjor. Spareraten ser dermed ut til å ha gått litt ned fra nivået i 1998/99. Men i de siste sju årene sett under ett har husholdningenes forbruk fulgt utviklingen i deres inntekter. Husholdningenes tilpasning til svingninger i inntektsutviklingen og endringer i rentenivået har imidlertid ført til at sparingen har variert en del fra det ene året til det neste. Utviklingen i forbruket gjennom 1999 og 2000 er trolig sterkt influert av renteforløpet. Forbruket tok seg godt opp gjennom 1999 og inn i 1. kvartal 2000 ettersom rentene gradvis ble justert ned fra det høye nivået rundt årsskiftet 1998/99. Rentenivået økte igjen i annet halvår i fjor, og veksten i forbruket stoppet etter hvert helt opp. Med en videreføring av dagens rentenivå kan renteøkningen gjennom fjoråret isolert sett bidra til å dempe veksten i husholdningenes inntekter inneværende år fordi norske husholdninger samlet sett har mer gjeld enn fordringer med flytende rente.

Vekst husholdningenes forbruk 2000 og 2001

MODERAT VEKST I FASTLANDSØKONOMIEN

Veksten i fastlandsøkonomien ble knapt 2 prosent i 2000. Utviklingen gjennom året var imidlertid relativt svak. Økt kraftproduksjon trakk veksten opp med et halvt prosentpoeng. Private tjenesteytende næringer og vareproduserende næringer utenom industri bidro også positivt. Industriproduksjonen gikk ned for andre år på rad. Det var imidlertid tegn til utflating av nedgangen i industriproduksjonen i annet halvår. I 2001 vil nedgang i kraftproduksjonen trekke BNP-veksten ned. Den forventede avmatningen i veksten hos Norges handelspartnere trekker også ned. Høyere anslag for petroleumsinvesteringene gjennom 2001 og 2002 trekker imidlertid opp. Veksten i husholdningenes etterspørsel ventes å bli moderat i år. Med noe tiltakende vekst kan denne komponenten bidra positivt til utviklingen i fastlandsøkonomien til neste år.

Vekst norsk økonomi

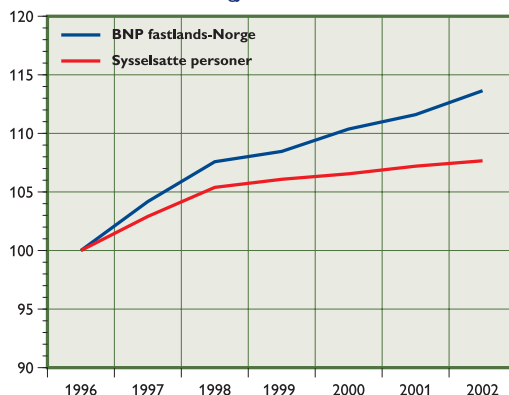
Renteøkningen i annet halvår 2000 bidro til at den sterke oppgangen i boligprisene stoppet opp. Relativt sterk inntektsvekst og svak utvikling i boligbyggingen gjennom flere år er trolig viktige årsaker til de høye boligprisene. Med utsikter til en viss rentenedgang gjennom 2001 og et fortsatt stramt arbeidsmarked, kan boligprisene begynne å øke noe igjen. Sammen med fortsatt vekst i husholdningenes realinntekter, kan dette bidra til videre økning i boliginvesteringene. Vi regner med at fortsatt inntektsvekst vil stimulere til noe høyere vekst i husholdningenes forbruk gjennom 2001 og inn i 2002. Likevel innebærer våre anslag en klar økning i husholdningenes sparing i begge årene.

Vekst 2002

Bruttoprodukt og sysselsetting

Volumindekser, årsgjennomsnitt. 1996 = 100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

■ STABILT ARBEIDSMARKED

Sysselsettingsvekst

Tallet på sysselsatte økte med 0,4 prosent i fjor, noe mindre enn i 1999. Veksten i sysselsettingen har nå kommet om lag på linje med veksten i yrkesbefolkningen, mens den lå betydelig høyere gjennom femårsperioden 1994-98. Som i 1999 bidro utviklingen i sysselsettingen i private tjenesteytende næringer og i offentlig forvaltning til å trekke gjennomsnittet opp, mens sysselsettingen i industrien falt for andre år på rad. Sysselsettingsnedgangen i primærnæringene fortsatte. Nesten 71 prosent av befolkningen i aldersgruppen 16 til 74 år var i inntektsgivende arbeid i fjor, det samme som i 1998 og 1999. Dette er den høyeste sysselsettingsandelen som er registrert i Norge, og er også meget høyt i et internasjonalt perspektiv. Veksten i arbeidsstyrken har også avtatt de siste årene. På årsbasis økte arbeidsstyrken med rundt 1/2 prosent i fjor, og arbeidsledigheten gikk opp fra 3,2 prosent i 1999 til 3,4 prosent i 2000.

Arbeidsledighet

Beholdningen av ledige stillinger har samtidig vist en svakt stigende tendens det siste året. Dette kan indikere noe større geografiske, næringsmessige eller kompetansemessige ubalanser i arbeidsmarkedet. Sysselsettingen er anslått til bare å vokse moderat i 2001 og 2002, og det forventes ikke store endringer i ledigheten.

■ VARIERENDE, MEN SVAKT FALLENDE PRISVEKST GJENNOM 2001 OG 2002

Den gradvise tiltakende tilstrammingen i arbeidsmarkedet bidro til en klart høyere lønnsvekst i perioden 1996-99 enn i den foregående fireårsperioden. Lønnsveksten i 2000 er foreløpig anslått til 4,3 prosent, regnet per normalårsverk. Det er nærmere 1 prosentpoeng lavere enn i 1998. Utviklingen ligger fortsatt høyere enn hos våre viktigste handelspartnere, og reallønningene økte med noe over 1 prosent i fjor. Anslagene for i år og neste år indikerer at lønnsveksten per normalårsverk vil holde seg rundt 4 prosent i året. Det skal ikke være sentrale forhandlinger våren 2001, men et nytt hovedoppgjør i 2002. Svakere lønnsomhet i industrien i tiden fremover, kan bidra til lav lønnsglidning. Et forholdsvis stramt arbeidsmarked med stor beholdning av ledige stillinger trekker i motsatt retning.

Lønnsvekst

Veksten i konsumprisene økte til 3,1 prosent i fjor sammenlignet med 2,3 prosent i 1998 og 1999. Økningen i inflasjonen ser imidlertid ut til å være betydelig influert av andre forhold enn kostnadsutviklingen. Økte energipriser og en svakere valutakurs bidro anslagsvis til å

Vekst konsumpriser 2000

trekke prisveksten opp med 1 prosentpoeng fra 1999 til 2000. Avgiftsendringer bidro også til å trekke prisveksten moderat opp i fjor. De siste fire årene har prisveksten vært rundt ett prosentpoeng høyere i Norge enn for gjennomsnittet av våre viktigste handelspartnere. På 12 måneders basis har veksten i konsumprisene tiltatt ytterligere i de to første månedene av 2001 sammenlignet med utgangen av 2000. I februar i år var prisstigningen således kommet opp i 3,6 prosent. Fortsatt prisøkning i gruppen bolig, lys og brensel er den viktigste årsaken.

Momsøkningen og økte elektrisitetsavgifter fra januar i år er med på å forklare dette. Økte priser på transport og økte kommunale gebyrer har også bidratt. Tolvmånedersveksten vil trolig falle betraktelig fra og med juli når matmomsen halveres og bensinavgiftene reduseres ytterligere. Dette vil klart ha større effekt enn økt moms på tjenester fra samme tidspunkt. Lavere importprisvekst som følge av lavere oljepriser og appresiering av kronen ventes også å bidra til svakere prisvekst. I tillegg kan arbeidskraftkostnadene per time synke på grunn av en beregnet økning i produktiviteitsveksten. Faktorene sett under ett drar i retning av at veksten i konsumprisindeksen i annet halvår i år kan komme ned mot 2 prosent. Denne prisveksten er på linje med anslagene for euro-området på samme tid. Med forutsetning om en prisstigning ned mot 2 prosent i annet halvår ble prisutviklingen på årsbasis for 2001 i begynnelsen av februar i år anslått til 2,5 prosent. Sterkere prisstigning i årets to første måneder enn det som da ble lagt til grunn, kan tilsa at tallet blir noe høyere.

Prisvekst gjennom 2001

■ TROLIG RENTENEDGANG I ANNET HALVÅR

Norges Bank økte sine signalrenter med 1,5 prosentpoeng gjennom fjoråret etter å ha satt dem ned med 2,5 prosentpoeng året før. Både rentene i pengemarkedet og finansinstitusjonenes rentesatser har tilnærmet fulgt utviklingen i signalrentene. Ved årsskiftet 2000/01 lå rentenivået i pengemarkedet således vel 1,5 prosentpoeng høyere enn ett år før. Med en videreføring av dette rentenivået vil likevel både det nominelle rentenivået og realrenten ligge høyere i 2001 og 2002 enn gjennom perioden 1995/99. Sett under ett ser det dermed ut til at pengepolitikken de siste årene er blitt lagt om i en mer kontraktiv retning. Renteendringene har en direkte effekt på konjunkturutviklingen i fastlandsøkonomien via etterspørselen fra privat sektor, først og fremst husholdningene. Pengepolitikken kan imidlertid også påvirke konjunkturforløpet via valutakursutviklingen.

Renter gjennom 2000

Den importveide kronekursen svekket seg med 2,5 prosent fra 1999 til 2000 i hovedsak pga. den sterke dollarkursen. Etter 2. kvartal i fjor har kronekursen gjennomgående styrket seg. Denne utviklingen har forsterket seg gjennom de siste månedene gjennom en svekkelse av dollaren, både i forhold til euro og norske kroner. Vi har lagt til grunn at denne utviklingen fortsetter slik at kronen i gjennomsnitt styrker seg med om lag en prosent i både 2001 og 2002.

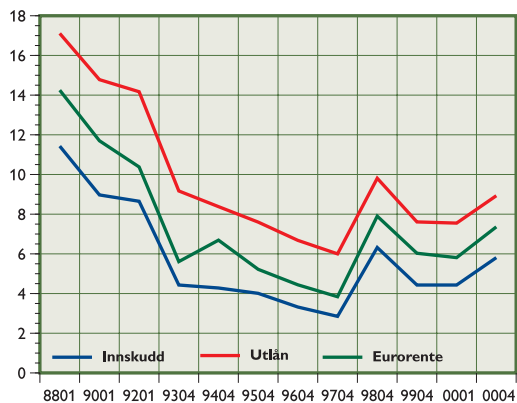
Utsiktene til lavere vekst i amerikansk økonomi har allerede ført til en markant nedgang i pengemarkedsrenten i USA. Med utsikter til mer moderat vekst i internasjonal økonomi er det nå mindre sannsynlig med ytterligere renteøkninger i euro-området. Ved begynnelsen av året ble det regnet med at rentenivået i Norge kunne gå litt ned i løpet av inneværende år. Dette er nå mer usikkert ettersom inflasjonen hittil i år har vært noe høyere enn tidligere forutsatt, og arbeidsmarkedet fortsatt er stramt. Dersom den norske inflasjonstakten kommer ned mot 2 prosent i andre halvår i år, kan det tilsi nedgang i det norske rentenivået.

Renter andre halvår 2001

Gjennomsnittlige innskudds- og utlånsrenter i private banker og 3 måneders norsk eurorente. 1995-2000

Kvartalstall. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vekst i oppdrettsnæringen samt uendret produksjon innen fiske og fangst ga vekst i primærnæringene samlet for Nord-Norge i 2000. En mulig svakere utvikling i fiske og fangst kan virke negativt for Nord-Norge i 2001. Sysselsettingsutviklingen i primærnæringene samlet er mindre negativ i Nord-Norge enn i resten av landet.

SVAK VEKST I BRUTTOPRODUKTET FOR NORD-NORGE I 2000

Produksjonen i fiske og fangst holdt seg om lag uendret fra 1999 til 2000 ifølge foreløpige tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR). På grunn av lavere priser sank produksjonsverdien med nær 4 prosent. I følge fiskeristatistikken var det i fjor svak nedgang i fangstmengde for de fleste fiskeslagene, med unntak for makrell og lodde. Fjoråret var tredje året på rad med nedgang i torskefisket. For oppdrettsnæringen var situasjonen langt bedre. I første halvår i fjor lå eksportprisene på fersk og frossen laks langt over gjennomsnittsprisene for første halvår året før, henholdsvis 21 og 25 prosent. Siste kvartal i fjor sank imidlertid prisene, og i januar i år nærmet de seg den nedre tillatte grense for hva EU tillater uten å avgiftsbelegge den norske eksporten. For året under ett hadde oppdrettsnæringen en produksjonsøkning med 5 prosent i volum, mens prisene økte med 13 prosent.

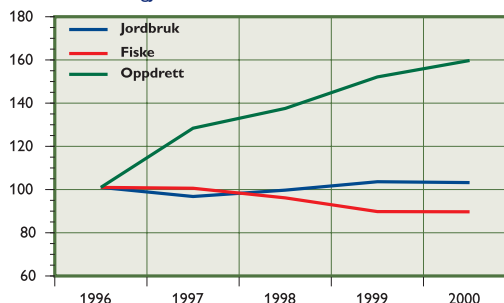
Jordbruket hadde, målt i faste priser, en klar produksjonsnedgang på nesten 2,5 prosent ifølge foreløpige tall fra (KNR). Reduserte priser med nær 3 prosent førte til ytterligere reduksjon i produksjonsverdi. Også skogbruket hadde på landsbasis en reduksjon både i produksjon og i priser fra 1999 til 2000.

På landsbasis var det, målt i faste priser, ingen endring i bruttoproduktet for primærnæringene sett under ett fra 1999 til 2000. Anslag viser at alle de tre nordnorske fylkene hadde en svakt bedre utvikling enn landet for øvrig. Det har sammenheng med den gode veksten i oppdrettsnæringen og om lag uendret bruttoprodukt innen fiske og fangst. En svak nedgang i jordbruket kan ha dempet veksten noe mer i Troms enn i de to andre fylkene.

For innværende år forventes det på landsbasis en svak økning i bruttoproduktet for primærnæringene samlet. Dette gjelder både jordbruk, skogbruk og fiskeoppdrett. For fiske og fangst er det i framskrivingene lagt inn forutsetninger om moderat nedgang. Dette er årsak til at Nord-Norge kan få en svakere

utvikling i primærnæringene samlet enn landsgjennomsnittet. Finnmark kan få sterkere nedgang enn de to andre fylkene. Utviklingen til neste år er svært usikker, men det antas fortsatt oppgang for fiskeoppdrett. For primærnæringene samlet kan bruttoproduktet gå ned med om lag 1 prosent på landsbasis. Nord-Norge kan med forutsetning om svak bedring i fiske og fortsatt vekst i oppdrettsnæringen få en klart bedre utvikling i primærnæringene samlet enn landet for øvrig.

Bruttoprodukt i primærnæringene.
Sesongjusterte volumindekser. 1996=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

INVESTERINGER

For fiske og fangst er det beregnet en vekst i investeringene på over 90 prosent fra 1998 til 1999, og foreløpige anslag indikerer noe oppgang også i 2000. I oppdrettsnæringen anslås investeringsveksten i 2000 til om lag 5 prosent. Det ble midt på 1990-tallet foretatt betydelige investeringer innen jordbruksnæringen. De fire siste år har dette snudd seg, og i 2000 falt investeringene med nær 4 prosent i forhold til året før. For primærnæringene samlet var bruttoinvesteringene omtrent på samme nivå som i 1999.

MINDRE NEDGANG I SYSSELSETTINGEN I NORD-NORGE ENN PÅ LANDSBASIS I 2000

I følge tall fra KNR falt sysselsettingen i primærnæringene med 2,4 prosent fra 1999 til 2000 for landet som helhet. Dette er omtrent som i de to foregående årene. Spesielt jordbruket har vist en fallende tendens over lang tid, og hadde i fjor den største sysselsettingsnedgangen siden 1992. Fiske og fangst har med unntak for 1995 også hatt nedgang i sysselsettingen over flere år. Denne nedgangen ble i forrige konjunkturbarometer antatt å fortsette også i 2000. Foreløpige tall viser imidlertid en økning i 2000 etter sterk nedgang i 1999. Fiskeoppdrett har økt sin

Fiske og fangst 2000

Jordbruk 2000

Fiskeoppdrett

Investeringer primærnæringene

Sysselsetting jordbruk

PRIMÆRNÆRINGENE

sysselsetting de tre siste årene, og samlet hadde fiskerinæringen i fjor en vekst på 1,1 prosent.

I år forventes sysselsettingen innen primærnæringene sett under ett å bli omtrent på samme nivå som i fjor, kanskje noe høyere. Fiske og fangst kan få en vekst i sysselsettingen omtrent som i fjor, mens oppdrettsnæringen kan få enda noe bedre utvikling. For jordbruket forventes det ingen særlig endring i sysselsettingen, kanskje en liten nedgang. For skogbruket forventes en klar nedgang. Neste år kan sysselsettingen i primærnæringene gå ytterligere noe ned, og jordbruket forventes å trekke noe mer ned enn fiske og fangst.

Selv om sysselsettingen i primærnæringene samlet gikk ned Nord-Norge i 2000, hadde landsdelen en mindre negativ utvikling enn landet for øvrig hvor jordbruket trakk ned. Med de forutsetninger som ligger til grunn for framskrivingene av fiske og fangst og fiskeoppdrett, kan landsdelen få større sysselsetningsvekst i 2001 og mindre nedgang i 2002 enn landsgjennomsnittet.

Sysselsetting
fiskeoppdrett

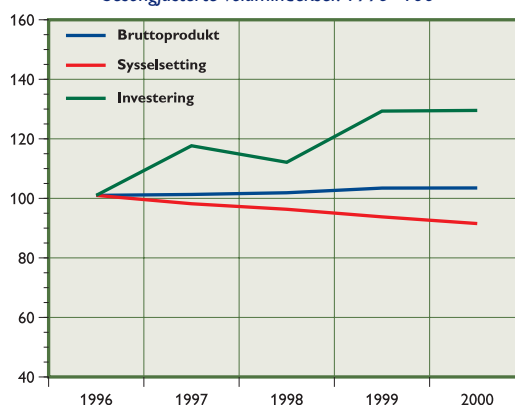

Endring i bruttoprodukt og sysselsetting for Nord-Norge og hele landet i prosent fra året før. Primærnæringer.

	Bruttoprodukt				Sysselsetting			
	Nordland	Troms	Finmark	Landet	Nordland	Troms	Finmark	Landet
2000	0,8	0,3	0,5	0,0	-1,2	-0,9	0,0	-2,4
2001	-1,4	-1,9	-4,8	1,0	0,7	0,7	1,0	0,1
2002	0,7	-0,1	1,5	-1,1	-1,5	-1,4	-1,2	-2,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttoprodukt, sysselsetting og bruttoinvestering i primærnæringene. Sesongjusterte volumindekser. 1996=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

INDUSTRIEN

En forventet positiv utvikling i konsumvareindustrien bidrar til vekst i industriens bruttoprodukt i Nord-Norge inneværende år. Vekst i metallindustrien drar i tillegg i positiv retning for Nordland, og i en viss grad for Troms, i prognoseperioden. Nedgangen i industriinvesteringene snus til oppgang, og sysselsettingsnedgangen blir mindre enn landsgjennomsnittet.

■ POSITIV UTVIKLING I INDUSTRIENS BRUTTO-PRODUKT I NORD-NORGE

Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet falt verdiskapningen i industri og bergverk på landsbasis med 2,1 prosent i fjor, målt ved bruttoproduktet i faste priser.

Industriproduksjonen falt med 1,9 prosent fra 1999 til 2000, en moderat forbedring fra året før. Oppgangen fra siste halvdel av 1999 innen produksjon av kjøtt, kjøttvarer og meieri-produkter stoppet opp tidlig i 2000, mens produksjonen av fisk og fiskevarer økte noe. Sett under ett hadde næringsmiddelindustrien produksjonsnedgang, men nedgangen var mer beskjeden enn i de senere år. Produksjonen innen verkstedsindustrien gikk også ned i 2000, men den kraftigste reduksjon i aktiviteten var innen bygging av skip og plattformer. Ifølge SSBs kvartalsvise ordrestatistikk for industrien bedret imidlertid utsiktene for oljeplattformindustrien seg noe gjennom året, og produksjonen ser ut til å ha gått opp mot slutten av året. Produksjon av metaller hadde en svak nedgang fra 1999 til 2000, men på grunn av økende priser har verdien av produksjonen likevel økt. Også kjemiske råvarer hadde en produksjonsnedgang og betydelig oppgang i prisene fra 1999 til 2000.

Beregninger på Regard-modellen viser at utviklingen i Finnmark og Troms lå rundt landsgjennomsnittet, mens utviklingen i Nordland var noe bedre. Fall i aktivitetsnivået innen verkstedsindustrien slår igjennom i hele Nord-Norge. I tillegg trekker et mer moderat fall i bruttoproduktet innen vareinnsats og investeringsvarer samt konsumvarer verdiskapningen i industrien ned. Det er vanskelig å trekke noen klare tendenser ut fra utviklingen i omsetningsverdi for de tre nordnorske fylkene i de fire første terminene av 2000.

Statistisk sentralbyrås konjunkturbarometer gir et inntrykk av hvordan norske industriledere vurderer utsiktene for sin virksomhet. Enkelte industriledere pekte tidligere på at den varslede konjunkturavgiften rettet mot byggesektoren ville påvirke etterspørselen negativt. Da avgiften nå er trukket tilbake kan forventningsindikatorer for enkelte sektorer

undervurdere den faktiske situasjonen.

Gjennom hele 2000 viste likevel indikatoren for industriledernes vurdering av utsiktene for kommende kvartal en klar vekst.

Hovedinntrykket ved inngangen til 1. kvartal 2001 var at utsiktene på kort sikt ble vurdert som positive, blant annet på grunn av økt ordretilgang og forbedringer i eksportprisene. Det forventes vekst i både etterspørsel og produksjon og stabil ordretilgang.

Industribransjer som produserer innsatsvarer har i 2000 hatt en god utvikling med relativt sterk vekst i produksjonen, og ordretilgangen viser en positiv utvikling. På grunn av økende ordretilgang fra hjemmemarkedet vurderes den samlede ordretilgangen nå som høy også i industribransjer som har hatt en svak produksjonsutvikling de senere år, som produksjon av investeringsvarer.

I 4. kvartal 2000 pekte fortsatt majoriteten av industrilederne på lav etterspørsel og/eller høy konkurranse som de viktigste begrensende faktorene i produksjonen. Dette er imidlertid lavere enn hva som ble rapportert på samme tidspunkt året før. Samtidig peker 7 prosent på at mangel på arbeidskraft er en begrensende faktor. Dette er det høyeste nivået siden 4. kvartal 1998, og antyder at det kan være tiltakende geografiske og næringsmessige ubalanser i arbeidsmarkedet.

I inneværende år ventes utviklingen i industriens bruttoprodukt å snus til en økning på 1,6 prosent på landsbasis, og i 2002 ventes en økning på om lag 1 prosent. Utviklingen i Nord-Norge ventes bli klart bedre enn for landsgjennomsnittet. I Nordland ventes en vekst i inneværende og neste år på i overkant av henholdsvis 5 og 3 prosent. I Troms og Finnmark ventes en økning i industriens bruttoprodukt i underkant av 3 prosent i inneværende år, og en noe lavere økning enn for landsgjennomsnittet i 2002. En forventet klar økning i bruttoproduktet for konsumvarer i inneværende år er drivkraften bak den generelt positive utviklingen for Nord-Norge i 2001, men denne utviklingen flater ut i 2002. Når Nordland både i inneværende og neste år har utsikter til en klart bedre utvikling enn både Troms og Finnmark og landet som helhet, kan dette i hovedsak tilskrives forventninger om sterk vekst i metallproduksjonen. I tillegg gir en økning i bruttoproduktet for kjemisk industri en positiv effekt for fylket.

Industriproduksjon
2000

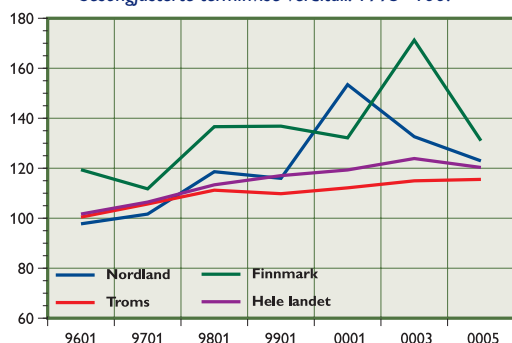

Industriproduksjon
2001

INDUSTRIEN

Total omsetningsverdi basert på omsetningsoppgaver. Industri.
Sesongjusterte terminvise verdital. 1995=100.

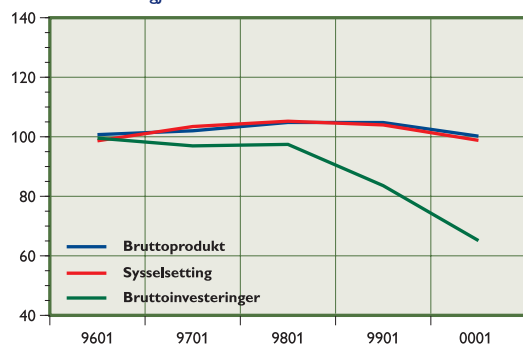
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Endring i bruttoprodukt, sysselsetting og bruttoinvestering i fast kapital for Nord-Norge og hele landet i prosent fra året før. Industri (inkl. bergverk).

	Bruttoprodukt				Sysselsetting				Bruttoinvest.	
	Nordland	Troms	Finnmark	Landet	Nordland	Troms	Finnmark	Landet	Nord-Land	Landet Norge
2000	-1,3	-2,2	-1,9	-2,1	-1,8	-2,6	-1,9	-2,6	3,3	-5,9
2001	5,1	2,9	2,9	1,6	-1,5	-2,0	-1,5	-2,6	-1,6	-1,7
2002	3,1	0,6	0,4	1,1	0,1	0,1	0,7	-0,8	6,7	9,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttoprodukt, sysselsetting og bruttoinvestering i industri i alt (inkl. bergverk).
Sesongjusterte volumindekser. 1995=100.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

BEDRE UTVIKLING I INDUSTRISSYSELSETTINGEN ENN RESTEN AV LANDET I 2001 OG 2002

Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet var 306 900 personer sysselsatt i industri og bergverk i landet som helhet i 2000, en nedgang på 2,6 prosent fra året før. Mens utviklingen i Troms lå på landsgjennomsnittet, var utviklingen noe bedre i Nordland og Finnmark. Utenom kjemisk industri og treforedling, som har relativt liten betydning for sysselsettingen i Nord-Norge, hadde alle næringer reduksjon i sysselsettingen. Men for produksjon av vareinnsats og investeringsvarer samt konsumvarer som er relativt viktige industrisektorer i Nord-Norge, var nedgangen forholdsvis moderat. Dette forklarer at nedgangen i industriussylsettingen i Nord-Norge har vært lavere enn for landsgjennomsnittet.

Industriussylsetting 2001

Industriussylsettingen er anslått å bli ytterligere redusert på landsbasis i prognoseperioden, med 2,6 prosent inneværende år og i underkant av 1 prosent i 2002. I begge årene ventes en mindre negativ utvikling i Nord-Norge enn i landet for øvrig, og i 2002 kan nedgangen stoppe opp. Det er i første rekke et svært moderat fall innen konsumvareproduksjon i forhold til de øvrige industrigrenene i inneværende år, samt en økning i sysselsettingen innen denne industrigrenen i 2002 som ventes å bidra positivt til sysselsettingsutviklingen i Nord-Norge generelt, og Finnmark spesielt, relativt til landsgjennomsnittet. I negativ retning trekker en ventet nedgang i sysselsettingen innen vareinnsats og investeringsvarer i hele prognoseperioden.

INDUSTRIEN

■ NEDGANGEN I INDUSTRIINVESTERINGENE SNUDD TIL VEKST

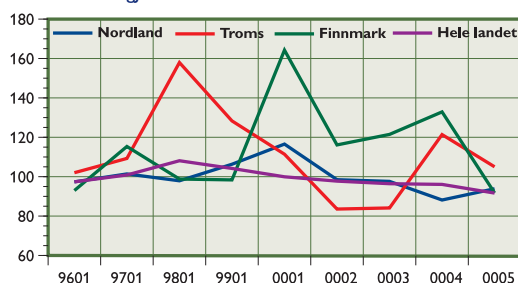
Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser et fall i bruttoinvesteringene i industri og bergverk på nesten 6 prosent fra 1999 til 2000, målt i faste priser, etter en nedgang på over 20 prosent året før. Med dette er investeringene i industrien kommet ned på et historisk sett normalt nivå, etter å ha ligget svært høyt gjennom perioden 1996-1998. Beregninger med Regard-modellen viser at utviklingen i Nord-Norge var bedre enn landsgjennomsnittet, med en økning i bruttoinvesteringene på over 3 prosent. Nasjonalregnskapstall for i fjor viser at det var særlig oljeraffinering og treforedlingsindustrien som trakk landsgjennomsnittet ned. Dette er sektorer som omtrent er fraværende i Nord-Norge. Metallindustrien og konsumvareindustrien, som er viktige for Nord-Norge, viste imidlertid vekst i investeringene på henholdsvis over 19 og 5 prosent. Dette mer enn oppveide en moderat reduksjon i investeringer i de resterende industrisektorer av en viss størrelse i landsdelen. Opplysninger basert på registreringer for merverdiavgiften indikerer at industriinvesteringene i Nord-Norge har fortsatt å svinge kraftig gjennom 2000, som de gjorde gjennom 1999. Etter kraftig fall i investeringene i løpet av de fire første månedene snudde utviklingen til vekst i Finnmark og Troms i de fire neste. Utviklingen i Nordland flatet ut på sommeren, men gikk så litt ned etter dette.

I SSBs framskrivninger utarbeidet i februar i år ble bruttoinvesteringene i fast realkapital i industrien anslått til å reduseres med 1,7 prosent på landsbasis i inneværende år, og deretter vokse med 9,7 prosent i 2002. Den siste investeringsundersøkelsen publisert i mars indikerer imidlertid at industriinvesteringene i verdi kan øke med 8 prosent i forhold til 2000. Store prosjekter i metallindustrien og nærings- og nytelsesmiddelindustrien er hovedårsaken til økningen. Dette ventes også å ha betydning for Nord-Norge, og industriinvesteringene kan vise ytterligere vekst til neste år.

Industriinvesteringer

Investeringer basert på registreringer for merverdiavgiften. Industri.
Sesongjusterte terminvise verditall. 1995=100.

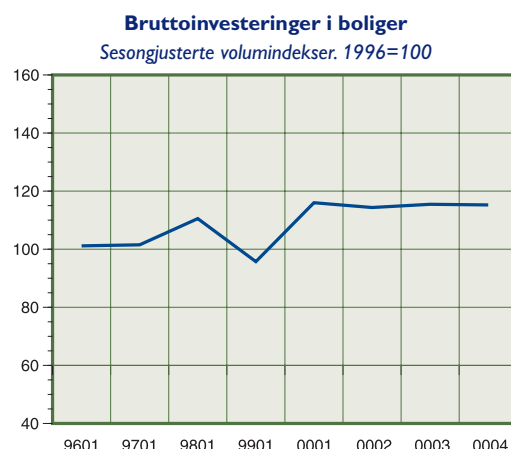
Kilde: Statistisk sentralbyrå

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHETEN

Høy aktivitet i byggenæringen i år 2000, spesielt innen boligbygging. Nedgangen i anleggssektoren ser imidlertid ut til å fortsette. I Nord-Norge er ordrebeholdningen for bygge- og anleggsvirksomheten på samme nivå ved utgangen av 2000 som ett år tidligere. Sysselsettingen i næringen økte på landsbasis i fjor, men den kan gå ned i år.

■ OPPGANG I BRUTTOPRODUKTET I 2000

Produksjonen i bygge og anleggssektoren økte med 1,1 prosent fra 1999 til 2000, ifølge foreløpige tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR). Med unntak for 1999 har næringen hatt vekst i produksjonen hvert år siden 1993. Bygge- og anleggsinvesteringene har svingt noe i løpet av året 2000, men viste i snitt en vekst på 2,0 prosent i forhold til året før. Veksten skyldes en kraftig økning i boliginvesteringene, mens bygge- og anleggsinvesteringer innen kraftforsyning har bidratt negativt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ordrestatistikken indikerer fortsatt høy byggeaktivitet i inneværende år. Ordretilgangen på nye boliger gikk noe ned siste halvår 2000, men fordi tilgangen var svært sterk i første halvår, var ordretilgangen ved årsskiftet på samme høye nivå som ved utgangen av 1999. Verdien av ordrebeholdningen for boliger var ved siste årsskifte 33 prosent høyere enn på samme tid året før. Det ble i følge månedlig byggearealstatistikk igangsatt nybygging av nærmere 25 000 boliger i fjor. Det er en økning på 22 prosent fra 1999, og vi må tilbake til 1989 for å finne et år med flere igangsatte

boliger. Når det gjelder næringsbygg, ligger ordreserven på et stabilt høyt nivå, og tilgangen på nye byggeprosjekter var ved utgangen av 2000 2 prosent høyere enn ved utgangen av 1999. Tilgangen på rehabiliteringsprosjekter var også høy ved årsskiftet, spesielt tilgangen på rehabiliteringsprosjekter for boliger hadde en kraftig vekst i siste kvartal. For anleggssektoren er ordretilgangen fortsatt lav, og ordrebeholdningen har ligget på et lavt stabilt nivå i hele 2000. Ved utgangen av året var beholdningen 5 prosent lavere enn ett år tidligere. Totalt for hele bygge- og anleggsvirksomheten var verdien av bedriftenes ordreservere 15 prosent høyere ved utgangen av år 2000 enn ett år tidligere.

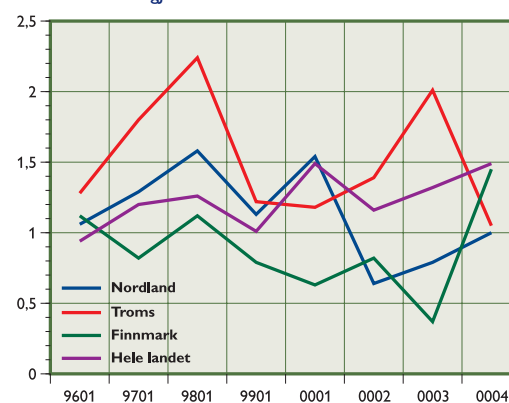
For Nord-Norge lå ordreservene for bygge- og anleggsvirksomheten omtrent på samme nivå ved utgangen av 2000 som ett år tidligere. Byggesektoren i Nord-Norge har siden 1992 til 2000 hatt en vekst i ordrebeholdningene omtrent som landsgjennomsnittet, men etter kraftig nedgang i siste kvartal i fjor er beholdningen 7 prosent lavere enn ett år tidligere. Det ble igangsatt 11 prosent flere boliger i Finnmark i 2000 enn i 1999, mens det var nedgang i både Nordland og Troms med henholdsvis 27 og 7 prosent. For anleggssektoren har ordrebeholdningen ligget på et stabilt lavt nivå de siste par årene, men i motsetning til landstallene har ordrebeholdningen for anleggssektoren i Nord-Norge økt ved utgangen av år 2000 i forhold til ett år tidligere.

Ordrebeholdning, inngang 2001

Antall igangsatte boliger per 1000 innbyggere

Sesongjusterte kvartalstall. 1996 - 2000

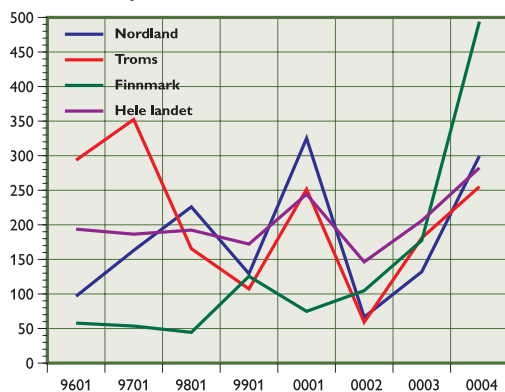

Kilde: Statistisk sentralbyrå

BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHETEN

Antall igangsatte kvadratmeter til forretnings- og kontorbygg per 1000 innbyggere.

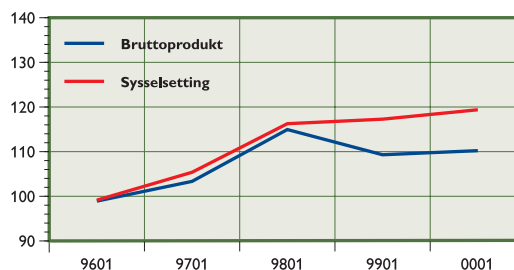
Ujusterte kvartalstall. 1996 - 2000

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttoprodukt og sysselsetting i bygge- og anleggsvirksomhet

Sesongjusterte volumindekser. 1996=100.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Endring i bruttoprodukt og sysselsetting for hele landet i prosent fra året før. Bygge- og anleggsvirksomhet.

	Bruttoprodukt	Sysselsetting
2000	1,1	1,5
2001	1,5	-1,3
2002	2	-1,3

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Omsetningen innen bygge- og anleggssektoren fra januar til oktober 2000 steg i verdi med 5,5 prosent i forhold til omsetningen i samme periode i 1999. Finnmark hadde, med en omsetningsvekst på 6,9 prosent, en bedre utvikling enn landsgjennomsnittet. I Nordland lå omsetningsveksten på omtrent halvparten av landsgjennomsnittet, mens Troms hadde en svak nedgang på 0,3 prosent i forhold til samme periode året før. I bygge- og anleggsvirksomheten kan det bli en noe sterkere vekst i bruttoproduktet innværende år enn det var i fjor. Neste år kan veksten bli enda noe sterkere.

SYSSELSETTINGSVEKST I 2000

Det kvartalsvise sysselsettingsregnskapet viser at antall sysselsatte lønntakere og selvstendige i bygge- og anleggsvirksomheten økte med 1,5 prosent fra 1999 til 2000, etter om lag nullvekst året før. Foreløpige nasjonalregnskapstall tyder på at denne veksten var konsentrert mot slutten av året. I 4. kvartal lå sysselsettingen således 3,5 prosent over nivået ett år tidligere, mens den i 1. kvartal i fjor lå 1,2 prosent under 1.kvartal 1999. En svakere utvikling i bygge- og anleggsvirksomheten i Nord-Norge enn i resten av landet tilsier også en svakere utvikling i sysselsettingen. Dette gjelder særlig for Nordland. I år forventes på landsbasis en sysselsettingsreduksjon på 1,3 prosent innen næringen. Nedgangen i Troms og Finnmark kan bli på linje med landsgjennomsnittet, mens Nordland kan få noe sterkere nedgang. Til neste år kan næringen få en tilsvarende sysselsettingsnedgang som i innværende år.

Sysselsetting 2001

K R A F T F O R S Y N I N G

Rekordhøy produksjon, eksport og forbruk av elektrisk kraft på landsbasis i 2000. Nord-Norge økte sin kraftproduksjon med 20 prosent i forhold til året før.

■ HØY PRODUKSJON AV ELEKTRISK KRAFT I 2000

2000 var preget av uvanlig stort tilsig til vannmagasinene og høy kraftproduksjon. Foreløpige tall fra elektrisitetsstatistikken viser at produksjonen av elektrisk kraft i fjor var på 143 TWh. Det er hele 16,6 prosent høyere enn året før, hvor produksjonsrekorden fra 1995 knapt ble tangert. Til sammenligning er produksjonskapasiteten i et år med normal nedbør om lag 114 TWh. Den høye produksjonen de to siste årene må sees i sammenheng med tilsiget til vannmagasinene. Fra januar til september i fjor var vannmagasinenes fyllingsgrad i regionen som omfatter Møre og Romsdal, Trøndelag og Nord-Norge fra 4 til 18 prosentpoeng over medianen i 1990 til 1999. Produksjonen av elektrisk kraft i Nordland, Troms og Finnmark var henholdsvis 21, 23 og 5 prosent høyere enn året før. I de to første månedene av 2001 har vannmagasinenes fyllingsgrad på landsbasis vært høyere enn medianen for 1990 til 1999, og det ble satt ny januar-rekord i produksjon av elektrisk kraft. Om resten av året vil fortsette med rekordproduksjon av elektrisk kraft vil avhenge av snøsmeltingen og nedbørsforholdene. Vannmagasinenes fyllingsgrad for området Møre og Romsdal og fylkene nordafor har i årets to første måneder vært et par prosentpoeng under medianen for 1990 til 1999, men er i de to første ukene av mars rett oppunder.

Mye av landets kraftproduksjonen ble i fjor eksportert. Nettoeksporten var på rekordhøye 19 TWh, og tall fra utenrikshandelen viser at verdien av eksportoverskuddet i 2000 var på 1,8 milliarder kroner. Nettoeksporten i 2000 var en økning på 17,3 TWh fra året før, og står i sterk kontrast til årene 1996 til 1998 hvor vi var nettoimportører av elektrisk kraft.

I 1996 var prisene på elektrisk kraft spesielt høye som følge av lite nedbør og kaldt vær. Hvert år etter har prisene i engrosmarkedet,

selv med nettoimport i 1997 og 1998, gått ned. Lavere priser i engrosmarkedet har også ført til lavere priser i sluttbrukermarkedet, eksklusiv avgifter. Høyere avgifter på forbruk av elektrisk kraft har imidlertid ført til at kraftprisene inklusive avgifter har økt de siste årene. For husholdninger er det mest vanlig å kjøpe kraft til variabel pris. Ved årsskiftet var prisen for denne typen kontrakter eksklusiv avgifter 8,7 prosent lavere enn ett år tidligere, men 4,9 prosent høyere inklusive avgifter.

Samtidig som fjoråret ga rekorder både i produksjon og eksport av elektrisk kraft, nådde forbruket også nye høyder. Bruttoforbruket innenlands økte til 124 TWh, en økning på 2,5 prosent fra den tidligere forbruksrekorden i 1999. I den siste tiårsperioden har gjennomsnittlig årlig økning i bruttoforbruket vært 1,6 prosent, mens årlig produksjonsøkning har et snitt på 2,0 prosent. Produksjonskapasiteten for vannkraftverk økte i perioden 1990 til 1999 med 5,4 TWh gjennom opprustning av eksisterende kraftverk og utbygging av nye. Fra 1999 til 2000 var det ifølge foreløpige tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap en nedgang på vel 6 prosent i bruttoinvesteringene i kraftforsyningen. Nyere tall fra kvartalsvis investeringsstatistikk indikerer imidlertid at investeringsnedgangen har vært langt sterkere, og skyldes i stor grad at noen større prosjekter har blitt utsatt. I februar i år ble bruttoinvesteringene i kraftforsyningen anslått å øke over 6 prosent på landsbasis i inneværende år. Neste år kan bruttoinvesteringene holde seg omtrent på samme nivå som i år.

Elektrisitetspriser
inkl. avgifter

Elektrisitetsforbruk

Kraftproduksjon
2000

Endring i bruttoinvesteringer i kraftforsyning for hele landet i prosent fra året før.

	Kraftforsyning
2000	-6,2
2001	6,5
2002	0,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

OFFENTLIG FORVALTNING

Offentlig forvaltning vil i år og til neste år redusere sine investeringer, samtidig som det ventes moderat vekst i sysselsetting og bruttoprodukt.

■ FORTSATT VEKST I SYSSELSETTING OG BRUTTOPRODUKT

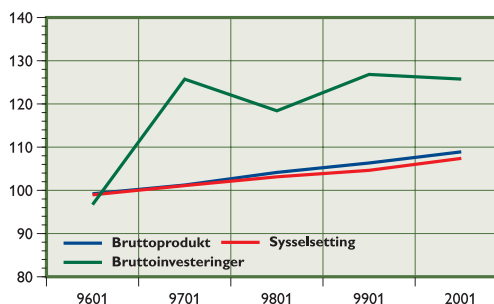
Ifølge foreløpige anslag hadde offentlig sektor et overskudd i fjor, målt som påløpte nettofinansinvesteringer, på 221 milliarder kroner. Dette er om lag 4 ganger så stort som overskuddet i 1999, og det er naturligvis den høye oljeprisen som har bidratt mest til den kraftige økningen. Aktiviteten i offentlig sektor kan imidlertid ikke sies å ha blitt særlig påvirket av det store overskuddet. En indikator for aktiviteten i kommuneforvaltningen, sammensatt av utførte timeverk, produktinnsats og bruttorealinvesteringer, økte med 1 prosent fra 1999 til 2000. Det er klart lavere enn anslaget på volumveksten i BNP for Fastlands-Norge på 1,8 prosent. Alle de tre komponentene i indikatoren utviklet seg svakt. Også innen statsforvaltningen var utviklingen svak med en reduksjon i bruttorealinvesteringene og en vekst i konsum og produktinnsats på hhv. 1 og 1,4 prosent.

Fra 1999 til 2000 økte bruttoproduktet i offentlig forvaltning med 1,3 prosent ifølge foreløpige tall. Dette er vesentlig lavere enn gjennomsnittet de siste årene som har ligget på om lag 2,5 prosent. Nedgangen skyldes hovedsakelig dempet vekst i forsvar og kommunale undervisnings- og helsetjenester. Inneværende år er det ventet en vekst på i underkant av 2 prosent på landsbasis, først og fremst grunnet forholdsvis sterk satsing på kommunale og statlige helsetjenester. I forsvar er det derimot ventet en nedgang i bruttoproduktet i år. Det ser ut til at dette mønsteret med vekst innen helse og tilbakegang i forsvar som hovedkomponenter fortsetter i 2002, men utslagene ventes ikke å bli like sterke. For Nord-Norge er utviklingen i bruttoprodukt anslått til å bli noe svakere enn for landet for øvrig. Dette skyldes forsvarets betydning for landsdelen. Veksten i kommunale tjenester drar imidlertid i motsatt retning.

Lavere vekst i offentlig bruttoprodukt

Bruttoprodukt, sysselsetting og bruttoinvestering i offentlig forvaltning (inkl. forsvar).

Sesongjusterte volumindekser. 1995=100.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

I forhold til i fjor kan veksten i sysselsettingen innen offentlig forvaltning ta seg noe opp i inneværende år. Selv om alle sektorene under offentlig forvaltning vil øke sysselsettingsveksten i år, er det først og fremst økt vekst innen kommunale helsetjenester som bidrar mest på grunn av sin stilling som en av de "tyngste" sektorene når det gjelder sysselsetting. I 2002 vil veksten bli noe svakere igjen, om lag 2 prosent. Alle sektorene vil bidra til reduksjonen. Under hele perioden vil utviklingen i Nord-Norge være forholdsvis lik utviklingen på landsbasis. På landsbasis er nå offentlig forvaltnings andel av sysselsettingen drøyt 31 prosent. Andelen ventes å øke noe de neste årene til i overkant av 32 prosent i 2002. I Nord-Norge ventes andelen sysselsatt i offentlig forvaltning å øke fra om lag 40,4 prosent i år til rundt 41,7 prosent om 2 år.

Økt vekst i offentlig sysselsetting

■ INVESTERINGENE HAR FLATET UT OG VIL FALLE INNEVÆRENDE ÅR

Bruttoinvesteringene i offentlig forvaltning på landsbasis stod på stedet hvil fra 1999 til 2000. Nord-Norge opplevde imidlertid en svak økning. Bak denne utviklingen ligger en reduksjon av statlige og en økning av kommunale investeringer, spesielt i helsetjenester. Innen statsforvaltningen var det sterk nedgang innen undervisningssektoren og helse- og omsorgssektoren, mens investeringene i forsvar og annen tjenesteyting trakk gjennomsnittet opp. Inneværende år er det ventet et forholdsvis kraftig fall i investeringene også i disse sektorene, noe som sammen med svakere vekst i kommunale investeringer gir et forholdsvis kraftig fall i de totale offentlige investeringene i år. Reduksjonen i Nord-Norge vil bli sterkere enn i resten av landet, da investeringene innen forsvar betyr relativt mye i denne regionen og dermed forsterker fallet noe. Også i 2002 ventes investeringene å falle noe, men da klart svakere, takket være en viss vekst i forsvarsinvesteringene igjen og mer begrenset nedgang i annen statlig tjenesteproduksjon (offentlig administrasjon mv.).

Nedgang i offentlige investeringer

Endring i bruttoprodukt, sysselsetting og bruttoinvestering i fast kapital for Nord-Norge og hele landet i prosent fra året før. Offentlig forvaltning (inkl. forsvar, men uten antall vernepliktige i sysselsettingstillene).

	Bruttoprodukt				Sysselsetting				Bruttoinvest.	
	Nord-land	Troms	Finnmark	Landet	Nord-land	Troms	Finnmark	Landet	Nord-Norge	Landet
2000	1,2	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	0,8	0,0
2001	1,7	1,5	1,6	1,9	2,7	2,7	2,6	2,8	-4,7	-4,3
2002	1,7	1,7	1,6	1,8	2,0	1,9	1,9	2,0	-1,0	-1,2

Kilde: Statistisk sentralbyrå

PRIVAT TJENESTEYTING

Økt produktivitet innen private tjenesteytende næringer bidro til å trekke BNP-veksten for Fastlands-Norge opp i 2000. Det ventes en noe svakere utvikling i sektoren i 2001.

■ BEDRET PRODUKTIVITET OG BRUTTOPRODUKT

På tross av liten vekst i sysselsettingen og ingen endring i antall utførte timeverk, økte bruttoproduktet innen næringene med 3,3 prosent målt i faste priser i 2000. Foreløpige nasjonalregnskapstall tyder med andre ord på en klart sterkere vekst i produktiviteten i fjor enn i 1999, da sysselsettingen økte med 1,4 prosent og produksjonen bare med 1,9. Blant næringene under samlebetegnelsen privat tjenesteyting var det post og telekommunikasjon som hadde den sterkeste veksten med 14,5 prosent. Næringen har hatt en veksttakt på over 14 prosent de siste tre årene og veksten kan i stor grad knyttes til etablering og oppgradering av telenett og ulike teletjenester. På et mer aggregert nivå viste næringene innen bank- og forsikringsvirksomhet samt innenriks samferdsel forholdsvis sterk vekst i fjor, mens varehandelen utviklet seg svakt. Inneværende år er det ventet noe svakere vekst innen privat tjenesteyting. Varehandel samt bank- og forsikringsvirksomhet vil være blant undergruppene som trekker veksten nedover, mens utviklingen fortsatt vil være positiv innen innenriks samferdsel. Bedrifter knyttet til telekommunikasjon hører hjemme i denne sektoren, og disse ventes å bidra klart til veksten.

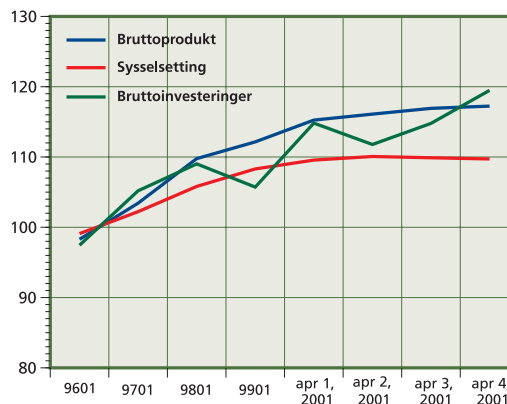
Foreløpige tall viser at veksten i Nordland og Finnmark i fjor var noe svakere enn i Troms, som på sin side var mer på linje med landet for øvrig. Forskjellen har sammenheng med befolkningsutviklingen i landsdelen. I Nordland falt antall innbyggere noe, og i Finnmark var det stabilisering på samme nivå som året før. Troms og landet for øvrig opplevde derimot en økning i befolkningsgrunnlaget. Aktiviteten i privat tjenesteyting innen en region henger ofte sammen med befolkningsutviklingen i denne regionen ettersom tjenestene i stor grad blir konsumert lokalt.

Hovedtrekkene i den ventede utviklingen inneværende år, med lavere vekst i varehandel og bank og forsikringsvirksomhet kombinert med fortsatt klar vekst i innenriks samferdsel, tilsier isolert sett en mer positiv utvikling i

Nordland og Finnmark enn Troms og resten av landet. Årsaken til dette ligger i nærings-sammensetningen i de to fylkene. Sektorene med lavere vekst er forholdsvis små, mens sektoren med høy vekst er forholdsvis stor i Nordland og Finnmark. Det er imidlertid ventet at Nordland også inneværende år vil få redusert befolkningen noe, og at utviklingen i Finnmark fortsatt vil være preget av stabilitet i innbyggertallet. Dermed kan utviklingen i privat tjenesteyting i disse fylkene bli om lag på linje med Troms og resten av landet på tross av den isolert sett gunstigere nærings-sammensetningen.

Bruttoprodukt, sysselsetting og bruttoinvestering i privat tjenesteyting (ekskl. boliger).

Sesongjusterte volumindekser. 1995=100.

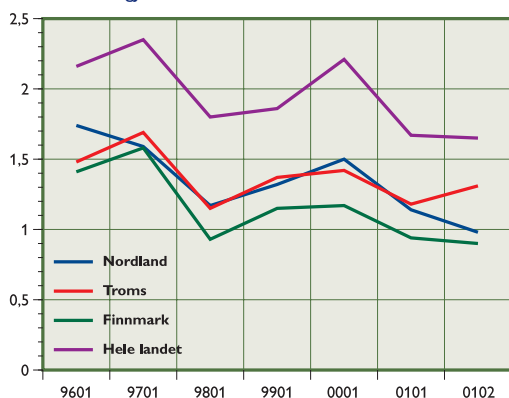
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kortidsindikatorerne for Nord-Norge gir inntrykk av at utviklingen i landsdelen ligger tett opp til, eller noe i underkant av, utviklingen i landet sett under ett. Den mest markante forskjellen er kanskje tallene for omsetning i forbindelse med serveringsvirksomhet der alle de tre fylkene ligger klart dårligere enn enn gjennomsnittet. Indikatorerne viser også at utviklingen er forholdsvis jevn i de tre fylkene i regionen. Det er så å si bare tallene for den prosentvise endringen i åpnede konkurser som spriker vesentlig innad i landsdelen. Bak disse forholdsvis store prosentvise utslagene skjuler det seg imidlertid små absolutte endringer. I Finnmark var reduksjonen på 10 konkurser i forhold til året før, og i Troms var det en økning på 7. Førstegangsregistrerte nye personbiler er den eneste indikatoren der alle fylkene i Nord-Norge har en mindre negativ utvikling enn landsgjennomsnittet, selv om Finnmark ikke er langt unna.

PRIVAT TJENESTEYTING

Førstegangsregistrering av nye personbiler per 1000 innbyggere.

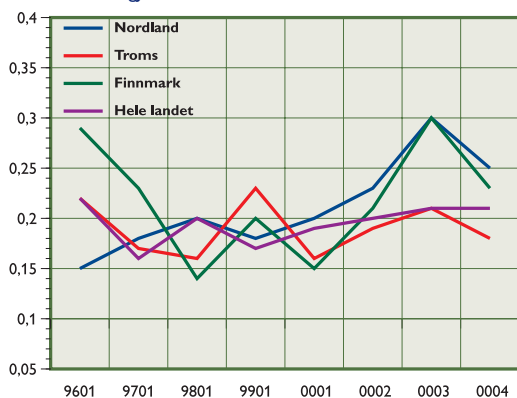
Sesongjusterte månedstall. 1996 1 til 2000 2.

Kilde: Vegdirektoratet

Antall konkurser per 1000 innbyggere.

Sesongjusterte kvartalstall. 1996 1 til 1999 4.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Privat tjenesteyting; endring i korttidsindikatorer i prosent fra samme periode året før.

Korttidsindikatorer for Nord-Norge og hele landet

	Nordland	Troms	Finnmark	Hele Landet
Omsetningsstatistikk for detaljhandel, (1.-3. termin 2000)	3,9	5,4	4,5	6,5
Omsetningsstatistikk. Serveringsvirksomhet (1.-3. termin 2000)	-3,9	-9,9	-8,4	0,4
Førstegangsregistrerte nye personbiler (Jan.-feb. 2001)	-21,7	-12,3	-23,1	-17,5
Hotellstatistikk, antall overnattinger (Jan.-feb. 2001)	-8,8	13,5	21,8	1,3
Skatteregnskapsstatistikk. Innbetaling og fordelt skatt, (Jan.-feb. 2001)	8,8	11,0	5,9	12,4
Åpnede konkurser (1.-4. kvartal 2000)	12,4	-18,5	-3,3	10,3

■ LAVERE SYSSELSETTINGS-VEKST I ÅR OG TIL NESTE ÅR

Sysselesettingsveksten innen private tjenesteytende næringer vil både i inneværende og neste år bli en del lavere enn i 2000. Først og fremst skyldes dette svak nedgang i varehandelen og lavere vekst i annen privat tjenesteproduksjon. Innenriks samferdsel vil bidra til å trekke gjennomsnittet oppover i år, og til neste år kan vekst i bank- og forsikringsbransjen virke positivt. Utsikter til økt produktivetsvekst legger en demper på sysselesettingsveksten innen privat tjenesteproduksjon generelt. Både i 1999 og 2000 vokste sysselesettingen innen privat tjenesteyting betraktelig raskere enn den totale veksten i sysselsatte personer. Dermed økte andelen sysselsatt i sektoren. I år og til neste år er det derimot ventet at veksten kommer ned på samme nivå som den totale sysselesettingsveksten, slik at andelen ikke lenger vil øke, men holde seg stabil. I Nord-Norge avviker fordelingen av sysselsatte innen privat tjenesteproduksjon noe fra fordelingen på landsbasis. Bl.a. er en betydelig større andel sysselsatt innen samferdsel. Likevel kan sysselesettingsutviklingen i regionen bli på linje med eller noe i underkant av landet for øvrig i år. Det samme ventes for utviklingen til neste år.

Sysselesettingsvekst

Endring i bruttoprodukt, sysselesetting og bruttoinvestering i fast kapital for Nord-Norge og hele landet i prosent fra året før. Privat tjenesteyting.

	Bruttoprodukt				Sysselesetting				Bruttoinvest.	
	Nord-land	Troms	Finn- mark	Landet	Nord- land	Troms	Finn- mark	Landet	Nord- Landet	Norge
2000	2,8	3,2	3,0	3,3	0,9	1,2	1,0	1,2	5,8	5,5
2001	1,8	1,9	1,8	1,9	0,3	0,5	0,4	0,5	-0,7	-0,6
2002	2,6	2,8	2,6	2,8	0,3	0,3	0,2	0,4	-3,6	-3,4

Kilde: Statistisk sentralbyrå

■ BRUTTOINVESTERINGENE VENTES Å FALLE SVAKT I 2001

Foreløpige tall tilsier at bruttoinvesteringene økte med 5,5 prosent i 2000, en noe sterkere vekst enn antydnet i forrige konjunkturbarometer. Den relativt sterke veksten ble drevet av bedriftene innen innenriks samferdsel og bank- og forsikringsvirksomhet, mens veksten innen varehandelen og annen privat tjenesteproduksjon var mer moderat. Investeringsveksten i Nord-Norge ble noe sterkere enn landsgjennomsnittet på grunn av innenriks samferdsels relativt viktige posisjon i regionen. Utviklingen vil endre seg noe i inneværende år da det ventes et markert fall i varehandelens bruttoinvesteringer, samtidig som de andre næringsgruppene får en mer beskjedne vekst. Det ser derfor ut til at

Investeringer 2000

PRIVAT TJENESTEYTING

sektoren samlet sett kan oppleve en forsiktig tilbakegang i investeringene innværende år. I 2002 vil fallet i investeringene samlet sett forsterkes. Årsaken ligger i at de viktige næringene innenriks samferdsel og andre private tjenester forventes å redusere sine investeringer i forhold til i år, samtidig som den negative utviklingen i varehandelen fortsetter.

Utsiktene for Nord-Norge innværende og neste år skiller seg i liten grad fra den forventede utviklingen i landet for øvrig, men regionen kan oppleve en noe større svikt i investeringene som følge av at både varehandelen og innenriks samferdsel er relativt tunge sektorer i denne delen av landet.

Investeringer
2001 og 2002

■ FRA VEKST TIL SVAK NEDGANG I FOLKETALLET

Nord-Norge hadde en avtagende nedgang i folketallet mot slutten av 1990-årene, og for første gang på svært lenge opplevde landsdelen vekst i folketallet fra 1999 til 2000. Den viktigste årsaken bak denne utviklingen har vært å finne i de innenlandske flyttebevegelsene. Landsdelen har imidlertid hele tiden hatt et fødselsoverskudd (antall fødte minus antall døde) samtidig som innvandringen fra utlandet har vært større enn utvandringen. Endelige tall fra Statistisk sentralbyrå viste en økning i folketallet i Nord-Norge som helhet på om lag 1 500 personer i 1999, mot en nedgang på 1 600 personer året før. Foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå viser imidlertid en svak nedgang i folketallet i Nord-Norge i 2000 på om lag 200 personer. Dette har sammenheng med en økende netto utflytting til andre regioner i Norge samtidig som den positive netto innvandringen fra utlandet er noe redusert sammenliknet med året før. Endringene i folketallet varierer klart mellom fylkene, med en nedgang på over 800 personer i Nordland, mens Troms fortsatt kan vise til en klar befolkningsvekst på om lag 600 personer i året som gikk. Med dette kom folketallet i Troms ved inngangen til 2001 opp i om lag 151 800 personer, mens folketallet i Nordland ble redusert til litt i underkant av 238 300 personer. Ifølge de foreløpige tallene har Finnmark hatt ubetydelig endring i folketallet i året som gikk, slik at innbyggertallet ved inngangen til 2001 holdt seg på litt over 74 000 personer. I Nordland hadde bare 11 av de 45 kommunene vekst i folketallet i året som gikk, med sterkest vekst i Bodø og Sortland. I Troms var veksten i folketallet i Tromsø på nesten 1 000 personer, altså en del større enn i hele fylket til sammen. Av de øvrige 24 kommunene hadde 5 kommuner vekst i folketallet, med sterkest vekst i Lenvik og Skjervøy. I Finnmark hadde 6 av 19 kommuner vekst i folketallet i 2000, med klart sterkest vekst i Alta.

Folketall 1999

Folketall 2000 og 2001

■ ØKT NETTO UTFLYTTING TIL ANDRE REGIONER I NORGE OG LAVERE NETTO INNVANDRING FRA UTLANDET

Etter flere år med meget sterk netto utflytting til andre regioner i Norge opplevde Nord-Norge en klar nedgang i den innenlandske nettoutflyttingen mot slutten av 1990-tallet samtidig som den positive flyttebalansen med utlandet kompenserte for en stadig større del av den innenlandske flyttetapet. Endelige tall fra Statistisk sentralbyrås regionalstatistikk viste at nettoutflyttingen fra Nord-

Norge til andre regioner i Norge kom opp i litt over 3 000 personer i 1999, som nesten i sin helhet ble kompensert gjennom positiv flyttebalanse med utlandet.

Foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk indikerer en innenlandsk nettoutflytting fra landsdelen på nesten 3 900 personer i 2000. Dette representerer en økning på over 800 personer sammenliknet med året før, men den innenlandske nettoutflyttingen lå fortsatt klart under nivået fra 1997 og 1998. Av dette ble om lag 2 200 personer kompensert gjennom positiv netto innvandring fra utlandet, som er en nedgang på om lag 750 personer fra året før. Den innenlandske nettoflyttetapet fordeler seg på litt over 2 200 personer i Nordland, om lag 550 personer i Troms og 1 100 personer i Finnmark. Dette indikerer en økning på nesten 700 personer i Nordland og 150 personer i Troms, mens tallene for Finnmark ligger på omtrent samme nivå som året før. Alle tre fylker har fortsatt en klar positiv flyttebalanse med utlandet. En positiv netto innvandring på 1 100 personer i Nordland og 450 personer i Troms er imidlertid en klar nedgang fra året før, mens en netto innvandring på nesten 700 personer i Finnmark er på linje med tallene for 1999. Av kommunene indikerer de foreløpige tallene en klar positiv samlet netto innflytting til Sortland og Nesna i Nordland, til Tromsø, men også til Skjervøy og Lenvik i Troms, og til Lebesby og Alta i Finnmark.

Som omtalt i tidligere konjunkturbarometre, ble det forventet en bedring i regionens flyttebalanse mot tusenårsskiftet etter flere års virkning av etterslep og opphopning i utflyttingene. En noe svakere økonomisk utvikling nasjonalt, som også har berørt sentrale arbeidsmarkeder på Østlandet, har bidratt til en ytterligere neddemping av de innenlandske nettoutflyttingstallene fra regionen. I tillegg har en periode med betydelig utflytting på 1990-tallet bidratt til å øke regionens tilbakeflyttingspotensiale. Tiltagende priser og tendenser til volumproblemer på boligmarkedet i flere sentrale regioner lenger sør i landet bidrar også til neddemping av innenlandsk nettoutflytting fra Nord-Norge. På den annen side bidrar en relativt moderat sysselsettingsutvikling i regionen til å dempe den innenlandske innflyttingen. En relativt gunstig utvikling i Trøndelagsregionen ventes også å ha klar innvirkning på flyttingene til og fra Nord-Norge. Som tallene viser, er imidlertid virkningen av netto innvandringen til Norge fra utlandet fortsatt av meget stor betydning for flyttebalansene i regionen.

Økt innenlands nettoutflytting i 2000

Redusert innvandring i 2000

Årlig endring i befolkningen pr. 1.1 etter alder og bostedsfylke. Antall personer.

Fylke	Nordland			Troms			Finnmark			Nord-Norge		
	2000(1)	2001(2)	2002	2000(1)	2001(2)	2002	2000(1)	2001(2)	2002	2000(1)	2001(2)	2002
0-15	523	100	70	516	230	120	90	120	20	1129	450	210
16-24	-431	-670	-310	-287	-170	-120	-239	-130	-30	-957	-970	-460
25-44	-538	-930	-670	-22	-480	-510	-160	-400	-300	-720	-1810	-1480
45-74	880	530	540	709	850	610	285	290	240	1874	1670	1390
75-	128	140	110	44	180	190	22	130	90	194	450	390
Totalt	562	-830	-260	960	610	290	-2	10	20	1520	-210	50

(1) Endelige tall

(2) Foreløpige tall

Kilde: Statistisk sentralbyrå

MOT EN SVAKERE NEDGANGEN AV YNGRE PERSONER I YRKESAKTIV ALDER

Nord-Norge har hatt en betydelig nedgang av yngre personer i yrkesaktiv alder. Nedgangen av personer i aldersgruppen 16-24 år har vært relativt stabil de siste årene og har gjort seg gjeldende i samtlige fylker i landsdelen. Dette er imidlertid ikke noe særtilfelle for Nord-Norge som sådan, men gjenspeiler en generell befolkningsutvikling for denne aldersgruppen i landet som helhet. I Nord-Norge har i tillegg netto utflytting av barn og ungdom det siste tiåret bidratt til å redusere rekrutteringen av personer i yrkesaktiv alder. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser en nedgang på nesten 1 000 personer i denne aldersgruppen for landsdelen samlet i 1999. Foreløpige tall indikerer en fortsatt klar nedgang av personer i denne aldersgruppen i år 2000, omtrent på linje med året før. På grunn av en generell økning i antall fødsler fra midten av 1980-tallet, er det imidlertid grunn til å tro at nedgangen i folketallet i denne aldersgruppen blir noe svakere i årene som kommer.

Folkeetall
16-24 år

FRA SVAK VEKST TIL NEDGANG I ANTALL PERSONER I YRKESAKTIV ALDER TOTALT

Ifølge endelige tall fra Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk viste både Nordland og Finnmark en nedgang i antall personer i yrkesaktiv alder, dvs. personer i alderen 16-74 år, i 1999. Troms hadde derimot en klar vekst denne aldersgruppen, slik at landsdelen som helhet fikk en liten økning. Foreløpige tall for 2000 indikerer en fortsatt nedgang i personer i yrkesaktiv alder i Nordland og Finnmark, mens en liten vekst i Troms ikke er tilstrekkelig til å kompensere for nedgangen i de to andre fylkene. Dette må settes i forbindelse med endringen av flyttestrømmene fra en nær samlet flyttebalanse i 1999 til en samlet netto utflytting i året som gikk. Regionale anslag for neste år indikerer en fortsatt moderat nedgang av personer i yrkesaktiv alder totalt.

Personer i
yrkesaktiv alder

FORTSATT VEKST I FOLKETALLET BLANT DE YNGSTE OG DE ELDSTE

Endelige tall viser en vekst av personer i alderen 0-15 år på over 1 100 personer i 1999. Foreløpige tall for 2000 og anslag for innværende år indikerer en fortsatt vekst i folketallet i denne aldersgruppen, om enn litt svakere enn i 1999. Som i andre deler av landet har økningen av antall barn sammenheng med en økning i fødselstallene gjennom siste halvdel av 1980-årene og 1990-tallet. I Nord-Norge har imidlertid den sterke nettoutflyttingen gjennom flere år ført til nedgang, mens bedringen i flyttebalansen i slutten av 1990-tallet førte til vekst av antall barn. En ny netto utflytting synes så langt kun å redusere veksten av antall personer i denne aldersgruppen. En viss økning av antall eldre er gjennomgående i alle tre fylkene. Foreløpige tall for 2000 og anslag for innværende år indikerer en litt sterkere vekst i antall eldre enn i 1999.

Barn og eldre

FØDSELSEOVERSKUDET FORTSATT AV STOR BETYDNING FOR BEFOLKNINGSUTVIKLINGEN

Den sterke netto utflyttingen fra Nord-Norge på 1990-tallet ble til en viss grad kompensert av den naturlige tilveksten i befolkningen, som vil si antall fødte minus antall døde. Dette har spesielt vært tilfelle i Finnmark, som ifølge foreløpige tall for 2000 er det fylket nest etter Rogaland som viser størst prosentvis fødselsoverskudd. Fødselsoverskuddet i Troms ligger også klart over landsgjennomsnittet, mens Nordland har en klart lavere prosentvis naturlig tilvekst i befolkningen. Det betydelige fødselsoverskuddet i de to nordligste fylkene har bl.a. sammenheng med en lav andel eldre i befolkningen. Foreløpige tall for 2000 viser et samlet fødselsoverskudd for landsdelen som helhet på nesten 1 500 personer, som er svakt lavere enn i året før. Med netto utflytting er det fødselsoverskuddet som bidrar til vekst i folketallet i Troms og hindrer befolkningsnedgang i Finnmark, mens fødselsoverskuddet på langt nær er stort nok til å hindre nedgang i befolkningen i Nordland.

FORTSATT VEKST I ARBEIDSTYRKEN

Antall personer i arbeidsstyrken, det vil si summen av antall sysselsatte og antall arbeidsledige, har de siste årene økt for landsdelen som helhet til tross for en svak utvikling i antall personer i yrkesaktiv alder. Ifølge beregnede tall var det gjennomsnittlige nivået på arbeidsstyrken i 2000 på nesten 240 000 personer for regionen som helhet.

Arbeidsstyrken

Anslagene for inneværende år indikerer en vekst i arbeidsstyrken på linje med i fjor, mens anslagene for neste år indikerer en noe mer moderat vekst.

Årlig endring i arbeidsstyrke, sysselsetting og arbeidsledighet etter bostedsfylke. Antall personer.

Fylke	Arbeidsstyrke			Sysselsetting			Arbeidsledighet		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Nordland	900	900	700	600	1000	700	300	-100	0
Troms	600	700	500	600	900	600	0	-200	-100
Finnmark	200	200	100	200	300	200	0	-100	-100
Nord-Norge	1700	1800	1300	1400	2200	1500	300	-400	-200

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Empiriske undersøkelser viser at en økning i sysselsettingen bidrar til å stimulere yrkesdeltakelsen. På tilsvarende måte vil en svakere sysselsettingsutvikling få en motsatt virkning ved at yrkesdeltakelsen har en tendens til å avta. En anslått vekst i arbeidsstyrken i inneværende år og til neste år har først og fremst sammenheng med en forventet fortsatt vekst i sysselsettingen. Dette kan gjøre seg gjeldende i alle de tre fylkene i Nord-Norge. Dessuten kan en vridning i befolkningens utdanningsnivå fra lavere mot høyere utdanning og befolkningens alderssammensetning bidra til vekst i arbeidsstyrken, mens en nedgang i antall personer i yrkesaktiv alder ventes å bidra i motsatt retning, og da spesielt i Nordland.

LITT STERKERE SYSSELSETTINGSVEKST I INNEVÆRENDE ÅR

Den moderate veksten i sysselsettingen i Norge i 2000 gjorde seg også gjeldende for Nord-Norge, men med en veksttakt i alle tre fylkene som lå litt i overkant av landsgjennomsnittet. Ifølge beregnede tall kom sysselsettingen i regionen opp i om lag 230 000 personer. Veksten i sysselsettingen var imidlertid noe sterkere i Troms og Finnmark enn i Nordland i året som gikk. Statistisk sentralbyrås nasjonale anslag indikerer at sysselsettingsveksten vil bli litt sterkere i år enn i fjor, men noe mer moderat igjen til neste år. Ettersom Nord-Norge ventes å få noe bedre utvikling i primærnæringene enn landet for øvrig og ikke i like stor grad som andre regioner er rammet av nedgangen i industrien, kan veksten i sysselsettingen også i inneværende år og til neste år bli noe mer positiv enn for landsgjennomsnittet.

Primærnæringene i Nord-Norge hadde noe mindre nedgang i sysselsettingen i 2000 enn landsgjennomsnittet. Dette hadde blant annet sammenheng med et relativt større innslag av fiske og fangst og fiskeoppdrett, som hadde noe vekst i sysselsettingen, mens jordbruk og

skogbruk trakk ned. Med anslått sysselsettingsvekst i fiske og fangst og fiskeoppdrett i inneværende år, og i fiskeoppdrett også til neste år, ventes utviklingen i primærnæringene i Nord-Norge fortsatt å bli noe bedre enn landsgjennomsnittet. Sysselsettingen i industrien gikk klart ned i 2000, om enn noe mindre enn landsgjennomsnittet. Dette har sammenheng med at Nord-Norge i liten grad ble berørt av den sterke nedgangen i bygging av skip og oljeplattform. Anslagene for inneværende år antyder en fortsatt klar nedgang i industri-sysselsettingen i landsdelen, men også nå noe mer moderat enn i landet for øvrig på grunn av lite omfang av flere av de industrigrøner som ellers trekker ned. Anslagene for neste år indikerer om lag uendret sysselsettingsnivå i industrien. En anslått bedring i produksjon av konsumvarer ventes å slå relativt gunstig ut for industri-sysselsettingen Nord-Norge, og da spesielt for Finnmark. Sysselsettingen i bygge- og anleggsvirksomheten gikk noe opp i 2000, etter at sektoren opplevde vekst i sysselsettingen i de to siste kvartalene. Anslagene for inneværende år og neste år antyder imidlertid en liten nedgang for en bransje som er svært konjunkturfølsom. I privat tjenesteyting økte sysselsettingen i 2000 omtrent som i landet for øvrig. Anslagene for inneværende år og til neste år indikerer en noe svakere sysselsettingsvekst i denne sektoren enn i 2000, og litt under landsgjennomsnittet til neste år. Nord-Norge opplevde en moderat vekst i sysselsettingen i offentlig forvaltning i 2000. Som i landet for øvrig anslås sysselsettingsveksten i inneværende år og neste år å bli noe sterkere enn i fjor, om enn svakt under landsgjennomsnittet. Offentlig sektors relativt sterke posisjon i Nord-Norge bidrar sammen med en mindre negativ utvikling i primærnæringene og lite innslag av industri til at landsdelens totale sysselsettingsvekst kan bli noe sterkere enn i landet for øvrig både i inneværende år og til neste år.

Sysselsetting etter sektor og arbeidsstedsfylke. Endring i prosent fra året før.

Fylke Sektor	Nordland			Troms			Finnmark			Nord-Norge		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Primærnæring	-1,2	0,7	-1,5	-0,9	0,7	-1,4	0,0	1,0	-1,2	-0,9	0,7	-1,4
Industri	-1,8	-1,5	0,1	-2,6	-2,0	0,1	-1,9	-1,5	0,7	-2,0	-1,6	0,2
Bygg og anlegg	0,0	-2,5	-1,3	1,0	-1,3	-1,3	1,5	-1,3	-1,3	0,6	-1,9	-1,3
Privat tjenesteyting	0,9	0,3	0,3	1,2	0,5	0,3	1,0	0,4	0,2	1,0	0,4	0,3
Offentlig forvaltning	1,3	2,7	2,0	1,3	2,7	1,9	1,4	2,6	1,9	1,3	2,7	1,9
Andre sektorer	-2,6	-1,2	-1,5	-2,3	-1,4	-2,2	-2,5	-1,4	-1,5	-2,5	-1,2	-1,7
Totalt	0,6	0,9	0,7	0,9	1,2	0,8	0,8	1,1	0,8	0,7	1,0	0,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vekst i sysselsettingen

■ UTSIKTER FOR EN LITEN NEDGANG I ARBEIDSLEDIGHETEN

Arbeidsledighet

Nordland hadde en liten økning i arbeidsledigheten i 2000, mens det var små endringer i ledigheten i Troms og Finnmark. Til tross for noe lavere vekst i arbeidsledigheten i Nord-Norge enn i landet for øvrig, lå arbeidsledigheten i 2000 fortsatt over landsgjennomsnittet. Det gjennomsnittlige nivået på registrert antall helt arbeidsledige i 2000 utgjorde 3,5 prosent av arbeidsstyrken i Nordland og 2,9 prosent i Troms målt som årsgjennomsnitt, mens landsgjennomsnittet endte på 2,7 prosent. Finnmark var med et registrert antall helt arbeidsledige på 4,9 prosent av arbeidsstyrken fortsatt det fylket i landet som hadde størst ledighet.

Anslagene for inneværende år indikerer at sysselsettingsveksten kan bli noe sterkere enn økningen i arbeidsstyrken i alle de tre nordnorske fylkene, slik at arbeidsledigheten kan gå litt ned. Ifølge framskrivinger med Statistisk sentralbyrås regionale modell REGARD, forventes sysselsettingen i Nord-Norge å utvikle seg positivt også til neste år og litt i overkant av arbeidsstyrken, slik at det kan ligge an til en liten nedgang i arbeidsledigheten, og da spesielt i Troms og Finnmark. Som i andre deler av landet foregår det også i Nord-Norge en økende segmentering i arbeidsmarkedet, som gir overskudd av arbeidskraft i enkelte sektorer, men underskudd i andre. Nord-Norge har samlet sett hatt noe mindre knapphet på arbeidskraft enn i landet for øvrig. En fortsatt vekst i sysselsettingen sammen med netto utflytting og forventet svak nedgang i antall personer i yrkesaktiv alder indikerer et noe strammere arbeidsmarked i landsdelen.

■ NORDLAND

På grunn av klar vekst i fiskeoppdrett fikk Nordland en mer positiv utvikling i bruttoproduktet i primærnæringene enn landsgjennomsnittet i 2000. For inneværende år tilsier imidlertid en anslått produksjonsnedgang i fiske og fangst nedgang i primærnæringene i fylket. Med anslått vekst i fiske og fangst til neste år og fortsatt vekst i oppdrettsnæringen, kan det bli en svak oppgang i bruttoproduktet for primærnæringene. Industriens bruttoprodukt i Nordland ble redusert noe mindre enn bruttoproduktet på landsbasis i 2000. Dette hadde sammenheng med om lag uendret produksjon i metallindustrien, samtidig som fylket ble lite berørt av den sterke produksjonsnedgangen i bygging av skip og oljeplattformer. Anslagene for inneværende år og til neste år indikerer en klart mer positiv utvikling i fylket enn i landet for øvrig. Produksjonen i metallindustrien ventes å trekke i gunstig retning, samtidig som også produksjon av konsumvarer kan trekke opp. Industriinvesteringene ventes å ta seg noe opp i år og til neste år etter sterk nedgang i både 1999 og 2000. Bygge- og anleggsvirksomheten i Nordland utviklet seg klart svakere enn i landet for øvrig i 2000. Dette ventes også å gjøre seg gjeldende for inneværende år. Selv om det var en klar økning i bruttoproduktet i privat tjenesteyting i 2000, lå utviklingen i denne sektoren også noe under landsgjennomsnittet. Produksjonsvekst i innenriks samferdsel og finansiell tjenesteyting bidrar til at produksjonen i næringen kan øke også i inneværende år, men svak utvikling i varehandelen tilsier lavere vekst enn i fjor. Til neste år kan imidlertid veksten i privat tjenesteyting ta seg opp igjen. Som i landet for øvrig var det bare en moderat utvikling i bruttoproduktet i offentlig forvaltning i 2000. Veksten forventes imidlertid å bli noe sterkere i inneværende år og til neste år. Investeringene i offentlig forvaltning kan gå ned. Dette berører særlig statlig sektor, mens investeringene i kommunale helsetjenester kan øke noe i 2001.

Den moderate sysselsettingsveksten på landsbasis i 2000 gjorde seg også gjeldende for Nordland, men lå svakt over landsgjennomsnittet. Anslagene for fylket for inneværende år indikerer en noe bedre utvikling i sysselsettingen enn i fjor, og fortsatt noe over landsgjennomsnittet. Fortsatt sysselsettingsnedgang i industrien og også i bygge- og anleggsvirksomheten er komponenter som trekker ned. På grunn av anslått vekst i sysselsetting innen fiske og fangst og fiske-

oppdrett, kan sysselsettingsutviklingen i primærnæringene bli noe bedre enn landsgjennomsnittet i inneværende år. Økt produktivitetsvekst tilsier svakere sysselsettingsutvikling i privat tjenesteyting. I offentlig forvaltning kan imidlertid veksten i sysselsettingen ta seg noe opp igjen i inneværende år.

Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk hadde Nordland for første gang på flere år en klar vekst i folketallet i 1999. Foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå indikerer derimot en nedgang i folketallet på litt over 800 personer i 2000. Dette har sammenheng med en sterkere nettoutflytting til andre regioner i Norge, samtidig som nettoinnvandringen fra utlandet har gått noe ned sammenliknet med året før. Dette førte til at fylket igjen opplever at nettoinnvandringen fra utlandet ikke er stor nok til å kompensere for det innenlandske flyttetapet, slik den gjorde året før. Etter at tallet på personer i yrkesaktiv alder gikk svakt ned i 1999, viser foreløpige tall en noe sterkere nedgang i året som gikk. Med en anslått sterkere vekst i sysselsettingen i inneværende år, kan arbeidsstyrken fortsatt øke noe til tross for nedgang av personer i yrkesaktiv alder. Arbeidsledigheten i fylket ventes å endre seg lite i 2001 eller gå svakt ned.

Sysselsettingsveksten kan holde seg moderat også til neste år, men kan fortsatt ligge litt over landet for øvrig. En anslått god utvikling innen fiskeoppdrett, kan fortsatt gi lavere sysselsettingsnedgang i primærnæringene enn landsgjennomsnittet. Økt produktivitet ventes også å bidra til svak sysselsettingsvekst i privat tjenesteyting til neste år, mens en noe bedre utvikling i industriproduksjonen kan bidra til at sysselsettingsnedgangen i denne sektoren flater ut. Til tross for anslått vekst i produksjonen kan sysselsettingen i bygge og anleggssektoren gå noe ned også til neste år. Som i landet for øvrig kan sysselsettingsveksten i offentlig forvaltning holde seg oppe, om enn noe svakere enn i inneværende år. Sammen med sysselsettingsveksten i privat tjenesteyting kan dette være mer enn tilstrekkelig til å kompensere for en liten sysselsettingsnedgang i flere av de øvrige sektorene. Befolkningen totalt ventes å gå noe ned også til neste år. Det samme gjelder antall personer i yrkesaktiv alder, mens arbeidsstyrken fortsatt ventes å øke noe. Med den anslåtte økningen i sysselsettingen, ventes arbeidsledigheten å endre seg lite til neste år.

Vekst i fiskeoppdrett

Nedgang i industriproduksjonen 2000

Svak utvikling i bygge- og anleggsvirksomheten

Moderat vekst i privat tjenesteyting og offentlig forvaltning

Moderat sysselsettingsvekst

Nedgang i folketallet i 2000

Økt netto utflytting

Uendret arbeidsledighet

Moderat sysselsettingsvekst også i 2002

Uendret arbeidsledighet også i 2002

TROMS

På grunn av klar produksjonsvekst i fiskeoppdrett fikk Troms en noe bedre utvikling i bruttoproduktet i primærnæringene enn landsgjennomsnittet i 2000. Anslagene for inneværende år viser nedgang i primærnæringene som følge av forventet produksjonsnedgang i fiske og fangst. På grunn av vekst i oppdrettsnæringen og noe gunstigere utvikling i fiske og fangst kan produksjonen i primærnæringene holde seg noenlunde uendret til neste år. Troms opplevde klar nedgang i industriproduksjonen i 2000, med en nedgang i bruttoproduktet som var litt sterkere enn landsgjennomsnittet. Dette hadde sammenheng med produksjonsnedgang i næringsmiddelindustrien og i produksjon av vareinnsats og investeringsvarer. Produksjonen av næringsmidler ventes derimot å bidra positivt både i inneværende år og til neste år, slik at den samlede industriproduksjonen i fylket kan gå noe opp. Industriinvesteringene ventes å ta seg noe opp i år og til neste år etter sterk nedgang i både 1999 og 2000. Som i landet for øvrig var det en liten produksjonsvekst i bygge- og anleggsvirksomheten i 2000. Denne utviklingen ventes å vedvare i inneværende år og til neste år. Som i landet for øvrig var det en klar økning i bruttoproduktet i privat tjenesteyting i 2000. Produksjonsvekst i innenriks samferdsel og finansiell tjenesteyting bidrar til at produksjonen i næringen kan øke noe også i inneværende år, men svak utvikling i varehandelen tilsier noe lavere vekst enn i fjor. Til neste år kan imidlertid veksten i privat tjenesteyting ta seg noe opp igjen, da også varehandelen ventes å få økt produksjon. Som i landet for øvrig var det bare en moderat vekst i bruttoproduktet i offentlig forvaltning i 2000. Veksten i offentlig sektor kan imidlertid øke noe i inneværende år og til neste år. Investeringene i offentlig forvaltning kan gå ned. Dette berører mest statlig sektor, mens investeringene i kommunale helsetjenester kan øke noe i 2001.

Den moderate sysselsettingsveksten i Norge i 2000 gjorde seg også gjeldende for Troms, men med en vekstprosent som lå en del over landsgjennomsnittet. Anslagene for inneværende år indikerer at sysselsettingen i fylket kan utvikle seg noe bedre enn i fjor, og fortsatt noe sterkere enn i landet for øvrig. Fortsatt sysselsettingsnedgang i industrien og også i bygge- og anleggsvirksomheten trekker imidlertid sysselsettingen ned. På grunn av anslått sysselsettingsvekst innen fiske og fangst

og fiskeoppdrett, kan sysselsettingsutviklingen i primærnæringene i inneværende år bli mer positiv enn i landet som helhet. Økt produktivitet tilsier svakere sysselsettingsutvikling i privat tjenesteyting. I offentlig forvaltning ventes veksten i sysselsettingen å ta seg noe opp igjen i inneværende år.

Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk, opplevde fylket en klar vekst i folketallet i 1999. Det var første gang på flere år at Troms hadde vekst i befolkningen. Foreløpige tall indikerer at økningen i folketallet har fortsatt med en befolkningsvekst på om lag 600 personer i året som gikk. Den innenlandske nettoutflyttingen har imidlertid gått litt opp, samtidig som nettoinnvandringen fra utlandet har gått en del ned siden 1999. Dette har ført til at fylket i 2000 ifølge foreløpige tall viser en svak samlet netto utflytting. Det er med andre ord et positivt fødselsoverskudd som fortsatt bidrar til vekst i befolkningen. Tallet på personer i yrkesaktiv alder viste også en svak økning i 2000, omtrent på linje med året før. Sammen med forventet økt vekst i sysselsettingen anslås økningen i arbeidsstyrken å bli noe sterkere i inneværende år enn i 2000. Arbeidsledigheten ventes å holde seg noenlunde uendret, men med mulighet for en svak nedgang.

Sysselsettingsveksten kan avta litt til neste år, men med en anslått vekst som fortsatt ligger noe over landsgjennomsnittet. En anslått god utvikling innen fiskeoppdrett, ventes å gi lavere sysselsettingsnedgang i primærnæringene enn i landet for øvrig. Økt produktivitet ventes å bidra til svak sysselsettingsvekst i privat tjenesteyting også til neste år, mens en noe bedre utvikling i produksjonen av konsumvarer kan bidra til at sysselsettingsnedgangen i industrien stopper opp. Til tross for økt boligbygging kan sysselsettingen i bygge og anleggssektoren gå noe ned også til neste år. Som i landet for øvrig ventes sysselsettingsveksten i offentlig forvaltning å holde seg oppe, om enn noe svakere enn i inneværende år. Sammen med sysselsettingsveksten i privat tjenesteyting kan dette være mer enn tilstrekkelig til å kompensere for den svake utviklingen i flere av de øvrige sektorene. Befolkningen totalt ventes å øke noe også til neste år, mens antall personer i yrkesaktiv alder kan endre seg lite. Med den anslåtte økningen i sysselsettingen kan arbeidsledigheten holde seg om lag uendret til neste år.

Vekst i fiskeoppdrett

Nedgang i industriproduksjonen 2000

Svak vekst i bygge- og anleggsvirksomheten

Moderat vekst i privat tjenesteyting og offentlig forvaltning

Moderat sysselsettingsvekst

Vekst i folketallet

Økt netto utflytting

Uendret arbeidsledighet 2001

Moderat sysselsettingsvekst også i 2002

Uendret arbeidsledighet også i 2002

■ FINNMARK

En oppgang i bruttoproduktet i fiskeoppdrett i 2000 ga en noe bedre utvikling i primærnæringene i Finnmark sammenliknet med landet for øvrig. På grunn av forventet produksjonsnedgang i fiske og fangst i inneværende år, ventes bruttoproduktet i primærnæringene å utvikle seg klart svakere enn landsgjennomsnittet. Anslått vekst i fiske og fangst og fortsatt produksjonsvekst i oppdrettsnæringen kan gi en noe bedre produksjonsutvikling i primærnæringene til neste år. En svak utvikling i næringsmiddelindustrien og i produksjon av vareinnsats og investeringsvarer ga et klart negativt bidrag til utviklingen i industriproduksjonen i Finnmark i 2000. Produksjonen av næringsmidler ventes derimot å bidra positivt i både inneværende år og til neste år, slik at den samlede industriproduksjonen i fylket kan gå noe opp. Som i landet for øvrig var det bare en svak produksjonsvekst i bygge- og anleggsvirksomheten i 2000. Anslagene for inneværende år og til neste år indikerer at denne utviklingen vil holde seg. Det var en klar økning i bruttoproduktet i privat tjenesteyting i 2000, men noe under landsgjennomsnittet. Produksjonsvekst i innenriks samferdsel bidrar til at produksjonen i privat tjenesteyting ventes å øke også i inneværende år, men svak utvikling i varehandelen tilsier lavere vekst enn i fjor. Utsiktene for neste år indikerer en noe sterkere produksjonsvekst som følge av fortsatt vekst i innenriks samferdsel og økt vekst i varehandelen. Som i landet for øvrig var det bare moderat vekst i bruttoproduktet i offentlig forvaltning i 2000. Veksten i offentlig sektor forventes å bli noe sterkere i både inneværende år og til neste år. Investeringene i offentlig forvaltning ventes derimot å gå ned i inneværende år og i 2002, men det er først og fremst statlig sektor som blir berørt.

Den moderate sysselsettingsveksten på landsbasis i 2000 gjorde seg også gjeldende for Finnmark, men vekstprosenten lå noe over landsgjennomsnittet. Anslagene for inneværende år indikerer at sysselsettingsutviklingen i fylket blir noe bedre enn i året før, og fortsatt litt i overkant av i landet for øvrig. Fortsatt sysselsettingsnedgang i industrien og også i bygge- og anleggsvirksomheten er komponenter som trekker ned. På grunn av en anslått positiv sysselsettingsutvikling i fiske og fangst, ventes sysselsettingsutviklingen i

primærnæringene å bli mer positiv enn i landet for øvrig i inneværende år. Økt produktivitet tilsier svakere sysselsettingsvekst i privat tjenesteyting, mens sysselsettingsveksten i offentlig forvaltning kan ta seg noe opp.

Tall fra Statistisk sentralbyrås befolkningsstatistikk viste ingen endring i folketallet i Finnmark i 1999, og foreløpige tall indikerer også små endringer i året som gikk. I motsetning til i de andre nord-norske fylkene var det ingen endringer i netto utflytting til andre regioner i Norge i 2000, samtidig som nettoinnvandringen fra utlandet holdt seg om lag på samme nivå som året før. Ifølge foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå er det innenlandske flyttetapet fortsatt betydelig, men netto innvandringen til Finnmark fra utlandet kompenserer fortsatt for en stor del av dette, slik at den samlede netto utflyttingen fra fylket holdt seg på om lag 400 personer i året som gikk. Tallet på personer i yrkesaktiv alder viste fortsatt nedgang i 2000, omtrent på linje med året før. Arbeidsstyrken anslås likevel å øke omtrent i takt med sysselsettingen, slik at fylket får små eller ingen endringer i arbeidsledigheten i inneværende år.

Til neste år ventes sysselsettingen også å øke moderat, med anslag som fortsatt ligger noe over landsgjennomsnittet. En anslått bedre utvikling innen fiske og fangst og fiskeoppdrett enn i jordbruk og skogbruk, kan gi mindre sysselsettingsnedgang i primærnæringene enn i landet for øvrig. Økt produktivitet ventes å bidra til svak sysselsettingsvekst i privat tjenesteyting også til neste år, mens en litt bedre utvikling i produksjonen av konsumvarer kan trekke sysselsettingen svakt opp i industrien. Til tross for økt boligbygging kan sysselsettingen i bygge og anleggssektoren gå noe ned til neste år. I offentlig forvaltning ventes derimot sysselsettingsveksten å holde seg oppe, om enn litt svakere enn i inneværende år. Sammen med en liten sysselsettingsvekst i privat tjenesteyting og industrien, kan dette være mer enn tilstrekkelig for å kompensere for den svake utviklingen i noen av de øvrige sektorene. Befolkningen totalt ventes å endre seg lite også til neste år. Det samme gjelder antall personer i yrkesaktiv alder. Med den anslåtte økningen i sysselsettingen kan arbeidsledigheten holde seg nær uendret eller gå svakt ned til neste år.

Stabilt folketall

Uendret netto utflytting

Uendret arbeidsledighet 2001

Moderat sysselsettingsvekst også i 2002

Uendret arbeidsledighet også i 2002

Vekst i fiskeoppdrett

Nedgang i industriproduksjonen 2000

Svak vekst i bygge- og anleggsvirksomheten

Moderat vekst i privat tjenesteyting og offentlig forvaltning

Moderat sysselsettingsvekst

SpareBank 1 Nord-Norge

www.snn.no

Tett på næringslivet i hele Norge

SpareBank 1 er et forpliktende samarbeid mellom de selvstendige sparebankene SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 Midt-Norge, SpareBank 1 Vest, SpareBank 1 SR-Bank og Samarbeidende Sparebanker AS, samt FöreningsSparbanken i Sverige.

(Samarbeidende Sparebanker AS, eies av 15 sentrale sparebanker lokalisert i sørøst-Norge: SpareBank 1 Gudbrandsdal, SpareBank 1 Gran, SpareBank 1 Hallingdal, SpareBank 1 Ringerike, SpareBank 1 Jevnaker Lunner, SpareBank 1 Vestfold, Gjerpen og Solum Sparebank, Halden SpareBank, Modum Sparebank, SpareBank 1 Nordvest, SpareBank 1 Kongsberg, Rygge-Vaaler Sparebank, Lom og Skjåk Sparebank, Nøtterø Sparebank, Sparebanken Grenland)